

ÖVERSIKTLIG STUDIE

VASTADDALEN MM

MED RIKTLINJER FÖR TÄKTVERKSAMHETEN OCH
BEBYGGELSEMILJÖN

ANTAGANDEHANDLING

STADSBYGGNADSKONTORET
OCH
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET

UPPRÄTTAD APRIL 1996
REVIDERAD JUNI 1997

§ 90

Översiktlig studie för Vastaddalen m m med riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön. (AU § 274/97, KS § 142/97) Dnr 94-0840

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen har föreslagit kommunfullmäktige besluta

att anta föreliggande studie för Vastaddalen m m med riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön, samt

att utredningsområdet skall utgöra område för samlad bebyggelse enligt PBL 8:4 m fl.

Ärende/Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret fick 1995-03-05 i uppdrag av kommunstyrelsens arbetsutskott att göra en översiktlig studie av Vastaddalen m m. Bakgrunden var de klagomål och synpunkter på täktverksamheten som framförts från närboende samt kommunstyrelsens önskemål om en översyn av området och upprättande av riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön. I översiktsplanen (ÖP-90) framförs även att täktverksamheten bör ses över.

Studien innehåller riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön i Vastaddalen. I studien framförs även att utredningsområdet inom Falkenbergs kommun skall utgöra samladbebyggelseområde (PBL 8:4 m fl).

Den översiktliga studien var föremål för samrådsremiss under sommaren 1996. Inkomna synpunkter har föranlett justeringar, vilka framgår på sidan 68.

Halmstad kommun har begärt att utredningsområdet på kartan även skall omfatta angränsande del av Halmstad kommun. Halmstad kommun avgör själva vilken status studien skall ha för markerad del inom Halmstad kommun.

Stadsbyggnadskontoret och miljö- och hälsoskyddskontoret föreslår att studien med inarbetade revideringar sändes till kommunfullmäktige för antagande (delen inom Falkenbergs kommun). Intentionen är att studien skall utgöra ett allmänt underlag för kommunens beslut i täkt- och bebyggelsefrågor i Vastaddalen.

FALKENBERGS KOMMUN
311 80 Falkenberg
0346 - 861 40

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunfullmäktige i Falkenberg
1997-08-28.

Yrkanden

Hans-Inge Sjögren och Monica Carlsson yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Mikael Lundqvist yrkar följande tillägg i texten på sidan 6 under Grundläggande inställning: "Den sammanlagda brytningsvolymen skall ej överstiga 5 000 ton/år". Mikael Lundqvist yrkar dessutom att texten på sidan 6 under Delområden T3 skall ha följande lydelse: "Befintliga täkter skall ej medgivas fortsatt tillstånd. En gynnsam efterbehandling skall eftersträvas med beaktande av områdets värde som närrekreationsområde". Ulla Åsard yrkar att del av Vastad 1:1 och 1:6 skall betraktas som T2-område.

Proposition

Ordföranden förklarar att han avser att ställa proposition var för sig på de tre ändrings-/tilläggsyrkandena gentemot avslag. Därefter ställs proposition på förslaget i övrigt. Kommunfullmäktige beslutar avslå samtliga yrkanden om ändringar och tillägg. Därefter beslutar kommunfullmäktige i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Vid protokollet

Ingmar Kärrsten

Protokollet justerat 1997-09-02 och anslaget samma dag.

Utdragsbestyrkande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sidan
Inledning	3
Utredningsområdet, översiktskarta	4
 RIKTLINJER FÖR TÄKTVERKSAMHETEN OCH BEBYGGELSEMILJÖN I VASTADDALLEN	
Karta, skala 1: 30 000	5
Riktlinjer	6
 UNDERLAGSMATERIAL MM	
Kap 1 : ÖP -90 samt riksintressen	
Översiktsplanen (ÖP-90)	9
Beskrivning av riksintressena i området	11
Kap 2 : Naturen i Vastaddalen mm	
Beskrivning av naturreservat samt utdrag ur Ängs- och hagmarksinventeringen	17
Utdrag ur "Natur i Hallands län"	19
Utdrag ur "Bevarandeprogram för odlingslandskapet"	21
Utdrag ur inventering Hallands Flora	23
Nyckelbiotopsinventering	25
Kap 3: Bebyggelsen i Vastaddalen mm	
Detaljplanelagda områden samt samlad bebyggelse mm	27
Beskrivning av kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader	29
Rekreation och friluftsliv	33
Kap 4 : Tåktverksamheten i Vastaddalen mm	
Kortfattad beskrivning av tåktärendehantering	33
Historik och bakgrund	34
Brytmetoder	35
Skrotstenshantering	35
Avstånd till bebyggelse	35
Transporter	37
Alternativa lokaliseringar	37
Föreslaget skydd för landskapsbilden	37
Miljökonsekvensbeskrivningar	40
Efterbehandling	41
Riktlinjernas konsekvenser för stenindustrin	41
Referenslitteratur	42
 INKOMMNA SYNPUNKTER UNDER SAMRÅDSREMISSEN SAMT FÖRSLAG TILL REVIDERINGAR (gul del)	
	44

Bilaga: Minnesanteckningar förda vid allmänt informationsmöte 12 juni 1996

INLEDNING

Uppdraget:

Stadsbyggnadskontoret fick 1995-03-05 i uppdrag av kommunstyrelsens arbetsutskott att göra en översiktlig studie av Vastaddalen m.m. Bakgrunden var de klagomål och synpunkter på täktverksamheten som framförts från närboende samt kommunstyrelsens önskemål om en översyn av området och upprättande av riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön. I översiktsplanen (ÖP-90) framförs även att täktverksamheten bör ses över. Miljö- och hälsoskyddsnämndens begärde dessutom att områdesbestämmelser borde upprättas för täktområdet.

Vastaddalen med omgivande bergpartier berörs av flera riksintressen bl a riksintresse för kulturminnesvård (KN 22). Vastaddalen är även ett populärt område att bo i p.g.a. vackra omgivningar samt närhet till havet, andra bebyggda orter och allmänna kommunikationer. Sedan lång tid tillbaka pågår brytning av berg i området för prydnadsstensändamål. 1996 beslutade SGU i samråd med Naturvårdsverket att klassa vissa brott i Vastaddalen som riksintresse för stenbrytning (NRL kap 2 § 7).

Möjligheten att reglera täktverksamheten med områdesbestämmelser har visat sig vara liten, då områdesbestämmelser främst är ett planinstrument för bebyggelsemiljön.

Metodik:

I denna översiktliga studie framförs förslag till hur täktverksamheten i området bör bedrivas samt bebyggelserekommendationer. Områdesindelningen som framgår av karta på sidan 5 är en syntes av bl a naturvärden, landskapsbild och avstånd till befintlig bebyggelse. Någon hänsyn har ej tagits till fastighetsgränser, bergkvalité etc. Vid formulerande av riktlinjerna för täktverksamheten har riksintressen, avstånd till befintlig bebyggelse samt kustområdets attraktionsvärde för friluftsliv och boende haft betydelse.

Avgränsning:

Studien behandlar täktverksamheten och bebyggelsemiljön i Vastaddalen. Studien behandlar ej frågor som t ex. vindkraft, utan detta får studeras i egen utredning.

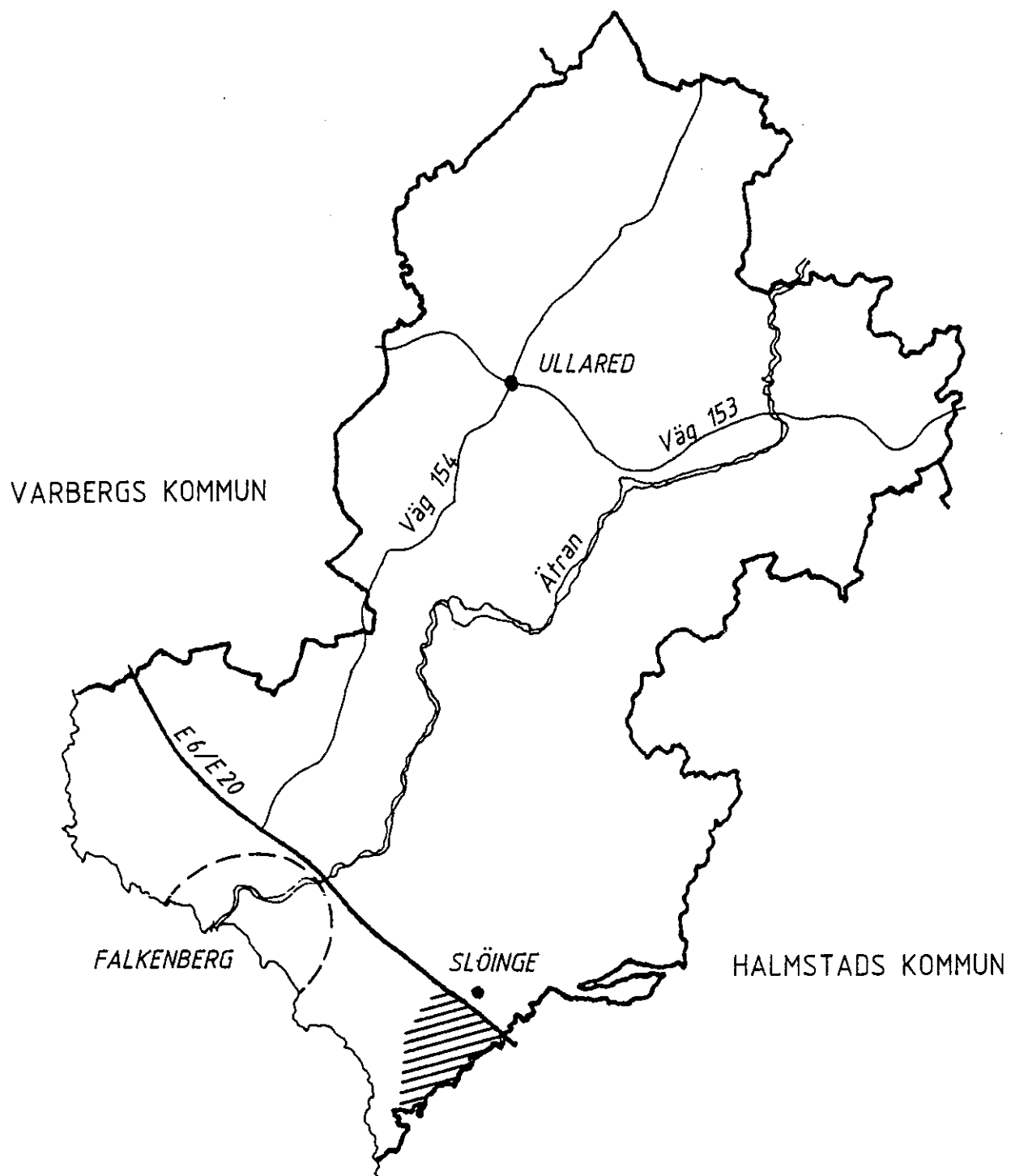
Medverkande tjänstemän:

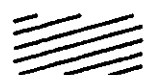
Denna studie har upprättats av följande tjänstemän: Planarkitekt Cecilia Engström, Stadsbyggnadskontoret. Miljö- och hälsoskyddsinspektör Mats Andersson samt Kommunekolog Ingemar Alenäs, Miljö- och hälsoskyddskontoret.

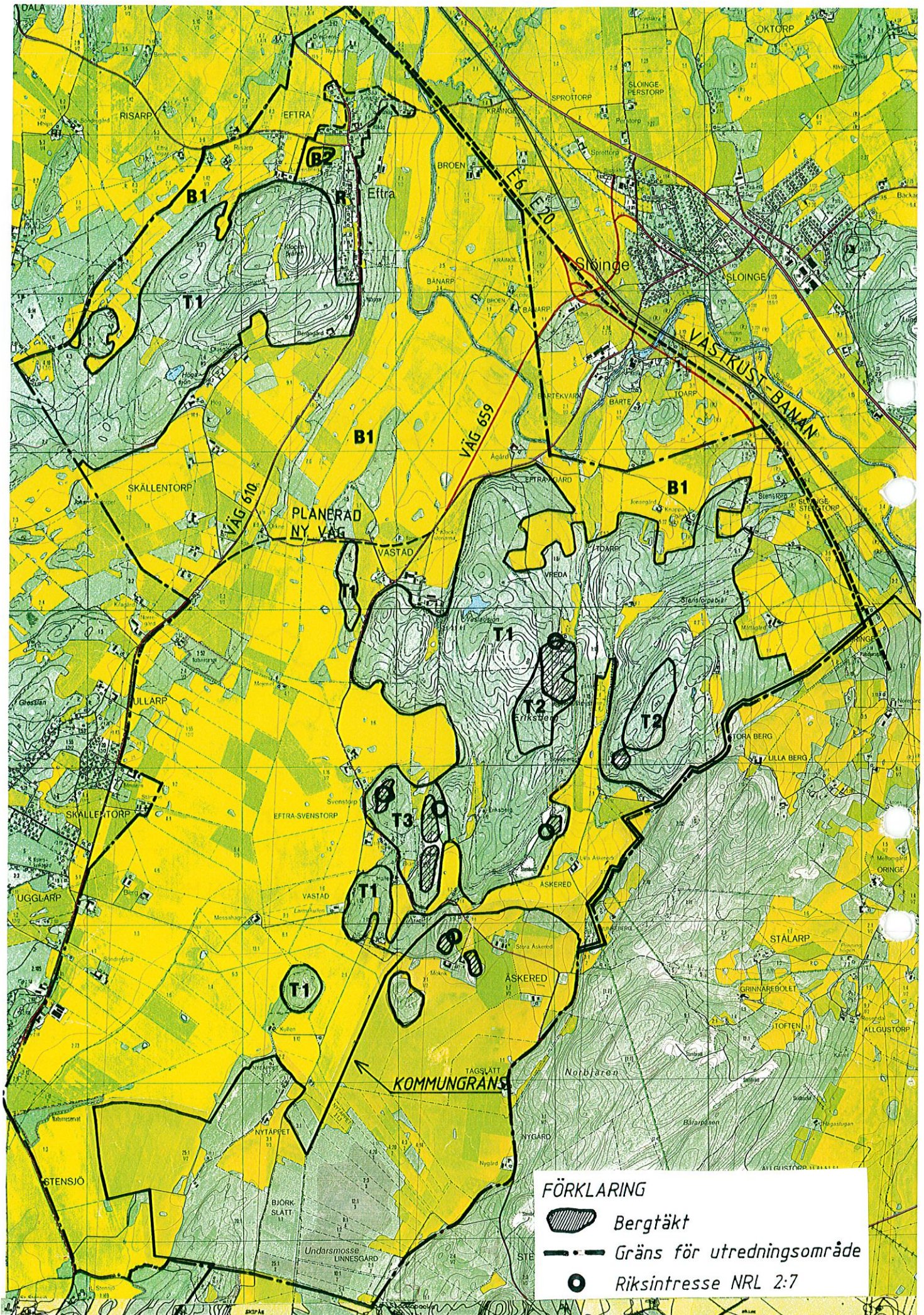
Ärendets fortsatta handläggning:

Efter utförd samrådsremiss och därefter eventuella revideringar avses studien föras till kommunfullmäktige för antagande.

FALKENBERGS KOMMUN

 UTREDNINGSOMRÅDE

RIKTLINJER FÖR TÄKTVERKSAMHETEN OCH BEBYGGELSEMILJÖN.

(Riktlinjernas status samt även den översiktliga studien som helhet är att de skall utgöra ett allmänt underlag för kommunens beslut i täkt- och bebyggelsefrågor i Vastaddalen.)

Grundläggande inställning:

Med beaktande av de riksintressen av bevarandekaraktär som finns i området i dag, de värdefulla kultur- och naturmiljöer i området samt med anledning av närheten till befintlig bebyggelse bör täktverksamheten på sikt avvecklas och lokaliseras till annan plats i kommunen, där de motstående intressena är färre. Under en övergångsperiod kan marken tas i anspråk för täktverksamhet inom några delområden (se nedan).

Huvudinriktningen av täktverksamheten bör vara brytning av berg för prydnadsstensändamål.

En strävan vid brytning bör vara att effektiva och skonsamma metoder ur utvinningssynpunkt används.

En strävan vid blockstensbrytning bör vara att andelen skrotsten är låg.

Upplag av skrotsten och blocksten bör ske på undanskymd plats.

I täktansökan bör miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ingå.

I täktansökan bör även en efterbehandlingsplan ingå som tydligt visar hur området skall efterbehandlas. Efterbehandling bör ske succesivt.

Vastaddalen enligt avgränsning på karta skall utgöra "samlad bebyggelseområde" (PBL 8:4 mfl).

Ny bebyggelse i området prövas mycket restriktivt och endast som enstaka avstyckning för bostadsändamål eller generationsväxling. Ny bebyggelse bör utformas enligt lokal byggnadstradition. Samråd bör ske med landsantikvarien. Ny bostadsbebyggelse skall ej placeras närmre pågående täktverksamhet än 500 m.

Delområden:

- T 1** Marken bör ej tas i anspråk för täktverksamhet. Ny bostadsbebyggelse prövas mycket restriktivt. Ny enstaka bostadsbebyggelse bör placeras minst 500 m från pågående täktverksamhet inom T 2 eller T 3 och bör utformas enligt lokal byggnadstradition. Samråd med kommunen bör ske vid avverkning av skog för att eliminera insynsstråk.
- T 2** Marken bör normalt kunna upplåtas för täktverksamhet efter särskild prövning. MKB erfordras.
- T 3** Marken bör kunna upplåtas för täktverksamhet inom bef. täkter efter särskild prövning. En gynnsam efterbehandling skall särskilt eftersträvas med beaktande av områdets värde som närrekreationsområde. Slutningarna mot Vastaddalen bör förbli intakta. MKB erfordras. MKB'n bör belysa lagringen av skrotsten och blocksten.
- B 1** Ny bostadsbebyggelse prövas mycket restriktivt. Ny enstaka bostadsbebyggelse bör placeras minst 500 m från pågående täktverksamhet inom T 2 och T 3 och bör utformas enligt lokal byggnadstradition. Samråd med kommunen bör ske om utformning, färgsättning och placering av lantbrukets ekonomibyggnader. Samråd bör ske med landsantikvarien.
- B 2** Ny sammanhållen bostadsbebyggelse skall prövas i detaljplan. Ny bebyggelse bör utformas enligt lokal byggnadstradition. Exakt placering av nya byggnader och påverkan på kyrkomiljön studeras i detaljplan.
- R** Reglering av befintlig bebyggelse bör ske med detaljplan eller områdesbestämmelser.

UNDERLAGSMATERIAL MM

Kap 1:Öp-90 samt riksintressen

ÖVERSIKTSPLANEN (ÖP-90)

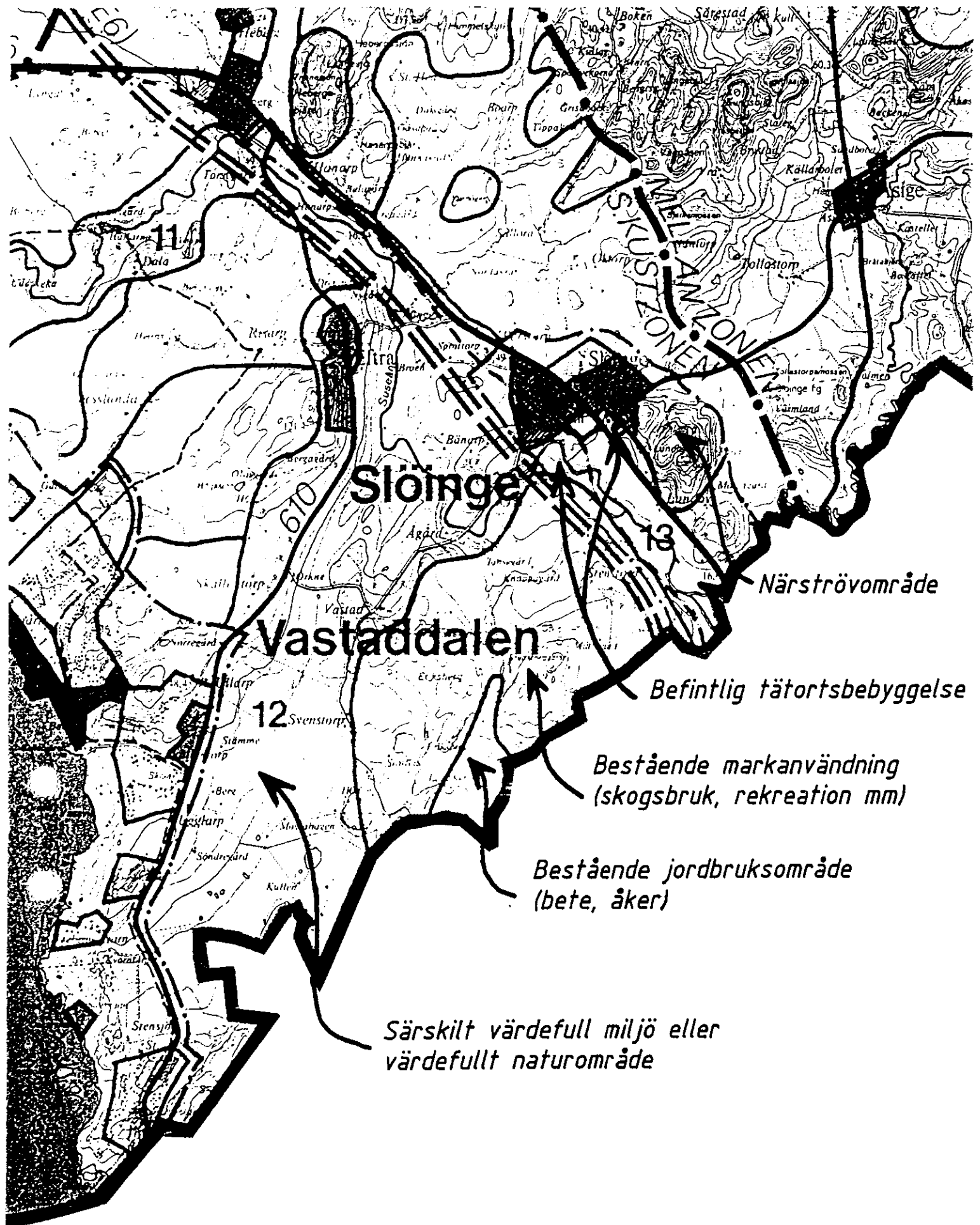
Översiktsplanen (ÖP-90) är en kommuntäckande och **vägledande** handling som antogs av kommunfullmäktige 1990.

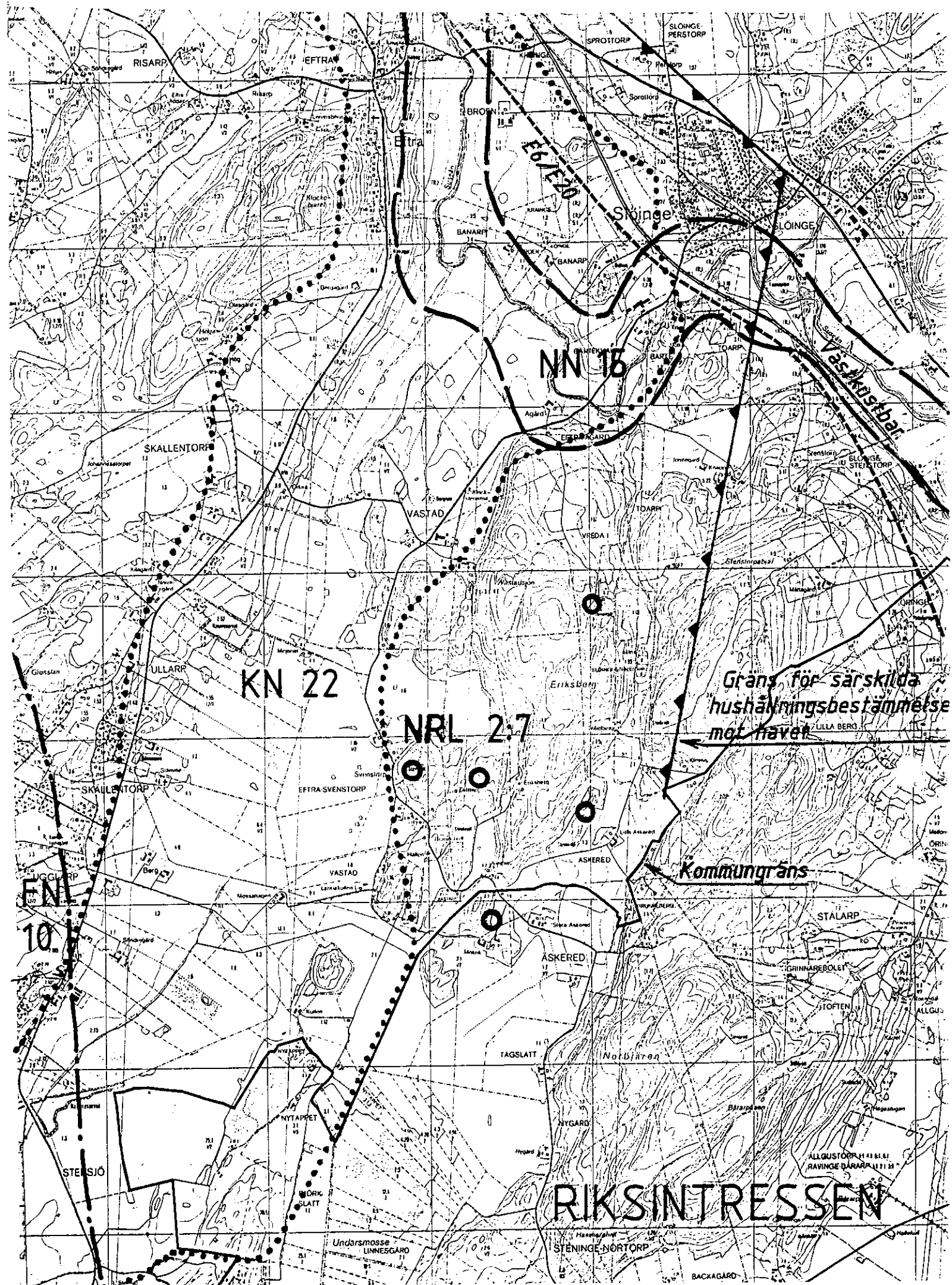
Enligt plan- och bygglagen (PBL) skall varje kommun ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanens planbeskrivning (ÖP-90) anger för södra kustzonen att området skall bestå som ett kust- och kulturlandskap, där nuvarande markanvändning skall kunna fortgå..... Det särskilt värdefulla landskapet längs Suseån och i Vastaddalen skall bevaras. Längs Suseån bör övervägas ett naturvårdsförordnande enl 19 § NVL och i Vastaddalen bör kulturminnesvårdens riksintresse säkerställas med områdesbestämmelser..... Den omfattande stentäktsverksamheten i Svenstorp bör ses över i samarbete med länsstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Vad översiktsplanens karta "Användningen av mark- och vattenområden" anger för Vastaddalen med omnejd framgår av följande sida.

Utredningsområdet gränsar till delöversiktsplan för södra kustnärzonen i sydväst och pågående arbete med delöversiktsplan för Slöinge i nordöst.

Utdrag ur översiktsplanen (ÖP-90)

BESKRIVNING AV RIKSINTRESSENA I OMRÅDET

Inom utredningsområdet finns följande riksintressen:

Riksintresse för Kulturminnesvård (KN 22). Se karta sid 11
Riksintresse för Friluftsliv (FN 10). Se karta sid 11
Riksintresse för Naturvård (NN 16). Se karta sid 11
Motorvägen och Väst kustbana (NRL kap 2 § 8)
Särskilda hushållningsbestämmelser. Se karta sid 11
Material av riksintresse (NRL kap 2 § 7). Se karta sid 16

Allmänt om naturresurslagen (NRL):

Riksdagen tog beslut om en ny lag om hushållning med naturresurser m.m. (NRL) som trädde i kraft 1 juli 1987. Riksintressena regleras i denna lag.

Införandet av NRL innebär att hushållningsbestämmelserna för användningen av mark och vatten i riksdagens riktlinjer för den fysiska riksplaneringen har lagreglerats. NRL innebär en precisering av de allmänna intressena för användningen av marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt som skall vägas in i beslut.

NRL syftar till att:

- bevara en god natur- och kulturmiljö
- trygga landets försörjning med naturresurser på lång sikt
- främja ett ändamålsenligt byggande

NRL är inriktad mot skydd av långsiktiga och för landet väsentliga värden. Detta innebär inte att NRL ensidigt främjar bevarandebestämmelserna och långsiktiga försörjningsbehov. Lagens grundläggande syfte är att främja en användning av naturresurserna som är förnuftig för samhället vid en allsidig, samlad bedömning, både i ett långsiktigt och i ett kortsiktigt perspektiv.

I NRL:s andra kapitel anges grundläggande hushållningsbestämmelser för olika verksamheter och intressen. I NRL:s tredje kapitel anges särskilda hushållningsbestämmelser för vissa angivna områden (bl a kustområdet i Halland) som med hänsyn till sina natur- och kulturvärden i sin helhet är av riksintresse.

För områden av riksintressen gäller bl a att de skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada det aktuella intresset. Lagen utesluter inte tanken på varje förändring inom riksintresseområdena, men lagens formulering är ändå starkt restriktiv. Riksintresseområdena är avgränsade utan s. k. säkerhetszoner. En exploatering utanför ett avgränsat riksintresseområde måste bedömas utifrån att verksamheten inte skall påverka riksintresset (prop s 115).

Kommunen skall i översiktsplanen redovisa hur kommunen avser att beakta riksintressena. Vid provningar av tillstånd till t.ex. täktverksamhet skall enligt naturvårdslagen § 3 lagen om hushållning med naturresurser tillämpas.

Riksintresset för kulturminnesvård (KN 22):

Området är ett levande och välhävdat kulturlandskap i dalgång och på omgivande höjdsfattning, som allmänt uppfattas som en avgränsad kulturmiljö. I anslutning till byarna och bebyggelsen finns partier med bevarande äldre odlingslandskap. Framförallt områdets norra hälft innehåller ett relativt stort antal förhistoriska lämningar från både brons och järnålder, vilket tillsammans med kyrka och storgårdar med medeltida ursprung antyder en kontinuitet i bosättningen från förhistorisk tid till nutid. Vidare finns tre större gårdar med välbevarad, differentierad bebyggelse samt en i övrigt relativt bevarad och traditionell jordbruksbebyggelse, typisk för mellersta Halland. Särskilt intressant är även kvarnanläggningen vid Berte.

Förändring av befintlig bebyggelse inom området bör ske med varsamhet. Ny bebyggelse bör ansluta till lokal byggnadstradition. Inom det öppna jordbrukslandskapet bör landskapsförändrande åtgärder som huvudregel inte medges. Byggnader för jordbrukets behov bör anpassas till landskapsbild och kulturmiljö.

Se även kapitlet "Bebyggelsen i Vastaddalen m.m."

Riksintresset för friluftsliv (FN 10):

Kuststräckan mellan tätorterna Falkenberg och Halmstad omfattas av riksintresset FN 10. Landskapet är omväxlande, delvis flackt och öppet med sandstränder eller skogsbevuxet, delvis kuperat med kala klippor närmast havet eller lummiga skogar och hagmarker. Stor förutsättning för friluftsliv. Områdets värden kan reduceras om sandstränderna förstörs, om bebyggelsen utökas eller annan exploatering begränsar tillgängligheten eller hotar känslig landskapsbild.

Riksintresset för naturvård (NN 16):

Slissån - Suseån har ett väl utbildat meanderlopp och kantas av ras och erosionsbranter. Ån omges av översvämningsmarker, lövskogar och hagmarker. Vegetationen är omväxlande och artrik. Djurlivet är rikt och varierande. Områdets värden kan påverkas negativt av t.ex. dikning, vattenavledning, vattenreglering, vägdragning, kraftledning, täktverksamhet, utfyllnad, förurning, utsläpp av kemikalier eller avloppsvatten.

Motorvägen och Väst kustbanan :

Enligt NRL 2:8 utgör motorvägen och västkustbanan riksintresse

Särskilda hushållningsbestämmelser:

Enligt naturresurslagen kap 3 § 1 anges att kustområdet i Halland (enligt på kartan visad avgränsning) med hänsyn till natur- och kulturvärdena i området, i sin helhet är av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Bestämmelserna i detta kapitel utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet. Om det finns särskilda skäl utgör inte bestämmelserna heller hinder för anläggningar för utvinning av sådana fyndigheter av ämnen eller material som avses i kap 2 § 7.

Enligt NRL-propositionen 1985/86:3 s 171 och 155 definieras ett exploateringsföretag som nyetablering av industriell verksamhet, större trafikleder, större täkter, upplag etc.

I regeringens NRL-proposition 1985/86:3 sid 173 anges bl.a. kustområdenas natursköna och kulturellt intressanta områden har ett särskilt stort värde för rekreation och turism för en bred allmänhet. Det är framförallt större industriella anläggningar, täktverksamhet m.m. som utgör ett hot mot bevarandevärdena liksom en exploatering med fritidsbebyggelse som bl.a. utestänger allmänheten från att utnyttja områden för strövande och bad etc.

I propositionen sid 171 anges dock vidare att mindre exploateringsföretag torde vara förenligt med delar av kap 3 i naturresurslagen. Härvid måste naturligtvis bedömas inte bara uppkommande miljöföroreningar och andra störningar för omgivningen utan också de ingrepp i miljön som skulle bli följden av att verksamheten lokaliseras till den aktuella platsen. Man skall göra noggranna överväganden när det gäller valet av plats för exploateringsföretag. Särskilda krav måste också vid behov kunna ställas på utformningen av de anläggningar som kan komma i fråga, så att de t.ex. kan anpassas till landskapsbilden och de värden som finns i kulturmiljön.

Enligt NRL-propositionen sid 171 definieras uttrycket "påtagligt skada" som åtgärder som kan ha en bestående negativ inverkan på de skyddade intressena eller som tillfälligt kan ha stor negativ inverkan på dessa.

Enligt NRL-propositionen sid 172 definieras "utveckling av lokalt näringsliv" som en tillväxt i befintliga näringsgrenar eller tillkomst av nya verksamheter i en omfattning att det finns tillräckliga arbetstillfällen för befolkningen.

Inom kustområdet i Halland skall enligt NRL kap 3:2 turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

I NRL-propositionen sid 177 anges att ovanstående paragraf skall tillämpas så att den bofasta befolkningens intressen beaktas. Vidare anges att attraktiva områden för turism och friluftsliv i kustområdena hålls tillgängliga för allmänheten. Områdena bör användas så att ett allsidigt utnyttjande möjliggörs. För detta erfordras att obebyggda områden förblir obebyggda.

Inom kustområdet i Halland får enligt NRL kap 3:4 fritidsbebyggelse komma till stånd endast i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse. Om det finns särskilda skäl får dock annan fritidsbebyggelse komma tillstånd, företrädesvis sådan som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidshus i närheten av de stora tätortsregionerna.

En översyn av gränsen för de särskilda hushållningsbestämmelserna kommer eventuellt att ske i samband med aktualiseringen av den nya kommutäckande översiktsplanen.

Beslut 1996-12-12 om inrättande av riksintresse enligt NRL kap 2 § 7:

Enligt naturresurslagen kap 2 § 7 skall mark- och vattenområdena som innehåller värdefulla ämnen eller material så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa. Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Enligt naturresurslagen får alltså inom områden som med hänsyn till kultur- och naturvärdena i sin helhet är av riksintressen enligt kap 3 utvinning av fyndigheter ske av ämnen och material som är av riksintresse (prop sid 79). Enligt NRL-propositionen sid 93 strider utvinning mot bevarandevärden av riksintresse. För att utvinning skall få ske, bör då krävas att utvinningen är av mycket stor betydelse från näringspolitiska eller sysselsättningsmässiga utgångspunkter. Utvinningen bör vara av riksintresse.

De beslutade riksintresseområdena utgörs i princip av befintliga, nu pågående stenbrott (4 st i Falkenbergs kommun, Vastaddalen samt 4 st i Halmstads kommun).

Avvägning mellan oförenliga riksintressen

Enligt naturresurslagen kap 2 § 10 skall om ett område innehåller riksintressen (2:5-8) för flera oförenliga ändamål företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller en del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde.

Beslut med stöd av första stycket får inte strida mot hushållningsbestämmelserna i 3 kap.

SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING
NATURVÄRDSVERKET

BESLUT

Dnr 41-58/93

1996-12-12

Falkenbergs Kommun Kommunkonstulat		
nr	avr	nr
2-76		

Länsstyrelsen i Hallands län

Ämnen och material av riksintresse enligt naturresurslagen

Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Statens naturvårdsverk (SNV) har med stöd av bl a underlagsmaterial från landets länsstyrelser sammanställt en förteckning över förekomster av ämnen och material som är eller kan bli av så stor betydelse från försörjningssynpunkt att de är riksintressanta enligt 2 kap 7 § 2:a stycket lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m m (NRL). Förteckningen är begränsad till fyndigheter där en utvinning skall prövas enligt naturvårdslagen.

Arbetet med denna förteckning har bedrivits i samverkan med Boverket.

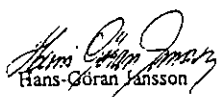
Efter samråd med länsstyrelsen i Hallands län beslutar Sveriges geologiska undersökning i samråd med Naturvårdsverket att de förekomster som finns upptagna i bifogade förteckning för närvarande utgör de områden av riksintresse avseende ämnen och material för landets materialförsörjning, vilka länsstyrelsen och berörda kommuner har att bevaka och hävda enligt 2 kap 7 § 2:a stycket NRL. Detaljavgrensning av fyndigheternas utsträckning och läge sker vid behov i varje enskilt fall.

Länsstyrelsen erinras om att nya fyndigheter som enligt länsstyrelsens bedömning kan vara av riksintresse enligt 2:7 NRL fortlöpande skall bli föremål för samråd. Länsstyrelsen erinras vidare om bestämmelserna i förordningen om tillämpning av lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m m (1993:91).

Berörda kommuner erinras bl a om bestämmelserna beträffande översiktsplan i 4 kap 1 § plan- och bygglagen (1987:10).

För Sveriges Geologiska undersökning

För Naturvårdsverket

Hans-Göran Jansson

Rune Frisen

UNDERSÖKNING
STATENS NATURVÅRDSVERK

Vid bedömning av dessa förslags lämplighet som riksintresse har följande urvalskriterier (Uk) använts:

- Uk1 fyndigheten har från försörjningsberedskapssynpunkt stor betydelse för landet
- Uk2 är väldokumenterad
- Uk3 uppfyller speciella krav på materialegenskaper
- Uk4 förekommer i mer begränsad omfattning i landet dock är så stora att även på lång sikt kan försörja hela eller en del av landet med material
- Uk5 har betydelse för försörjningen i en avspärrningsläge.

Riksintressen enligt 2 kap 7 § 2 st naturresurslagen i Hallands län enligt SGU beslut 1996-12-12

Fyndighetens/ förekomstens namn	Kommun	Materialtyp	Koordinater i rikets nät	Användning/ Kommentar	Berörs/om- fattas även av riksintresse enl 2:6 NRL	Urvalskriterier				
						Uk 1	Uk 2	Uk 3	Uk 4	Uk 5
1. Vreda	Falkenberg	Hallandsgnejs	X 6304 750 Y 1309 050					x	x	
2. Svenstorp	Falkenberg	Hallandsgnejs	X 6303 800 Y 1307 900	Blockstenstillverkning, speciell ådring, för byggnads- och monument- sten			x		x	
3. Vastad	Falkenberg	Hallandsgnejs	X 6303 700 Y 1308 300				x		x	
4. Åskered	Falkenberg	Hallandsgnejs	X 6303 550 Y 1309 000				x		x	
5. Åskered	Falkenberg Halmstad	Hallandsgnejs	X 6302 900 Y 1308 400				x		x	
6. Bårarp	Halmstad	Hallandsgnejs	X 6302 200 Y 1309 750				x		x	
7. Nannarp	Halmstad	Hallandsgnejs	X 6296 200 Y 1322 950				x		x	
8. Tiarp	Halmstad	Hallandsgnejs	X 6292 350 Y 1314 150				x		x	

Kap 2: Naturen i Vastaddalen mm

BESKRIVNING AV NATURRESERVAT SAMT UTDRAG UR ÄNGS- OCH HAGMARKSINVENTERINGEN

Naturreservat

Inom utredningsområdet finns två stycken naturreservat.

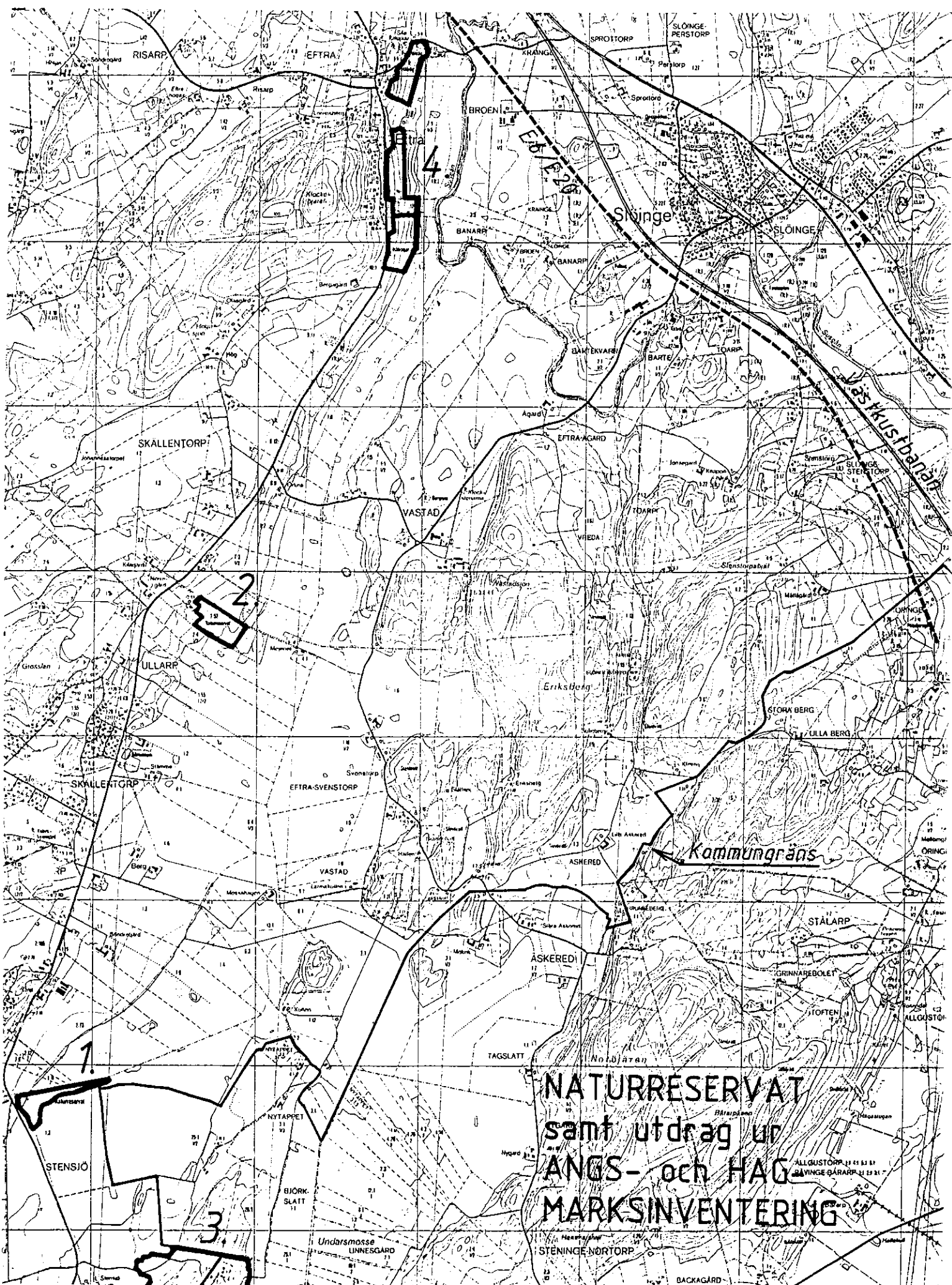
1. I söder finns Näktergalslundens naturreservat som avsattes genom länsstyrelsens beslut 5 maj 1960. Området kan i stort karakteriseras som ett efter mangelhanteringen sekundärt utvecklat alkärr. Grunden för länsstyrelsens beslut: Landområde med märklig beskaffenhet med större träd och riklig buskvegetation. Området utgör häckningsplats för ett stort antal näktergalar.
2. I norr finns naturreservat på fastigheten Ullarp 2:52 som avsattes genom länsstyrelsens beslut 31 januari 1977. Området kan grovt klassificeras som ekskog. I områdets västra del påträffas den s k Rossängen, det värdefullaste partiet av området, ett bestånd av åldriga och grova ekar med välutvecklad krona. Grunden för länsstyrelsens beslut: Område som hyser naturvetenskapliga värden, både av botanisk och zoologisk karaktär. Det är även av kulturhistoriskt intresse, eftersom spår av äldre tiders markanvändning här instruktivt kan avläsas i naturen. Vidare är området av betydelse för landskapsbilden.

3. Utredningsområdet gränsar till Skipås naturreservat i söder.

Utdrag ur Ängs- och hagmarksinventeringen

Statens naturvårdsverk utpekade utarmningen av landskap, biotoper och flora som en av de stora miljöfrågorna under 1980-talet. Som ett led i arbetet mot denna utarmning påbörjade länsstyrelsen projektet "Ängs- och hagmark", där syftet är att genomföra en riksomfattande inventering av de återstående naturliga ängs- och hagmarkerna.

4. De lövträdsdominerade hagmarkerna vid Eftra by ligger vackert belägna på västsidan av Vastaddalen. Från de öppna partierna i hagarna har man utsikt över dalen och Suseån. Hagarna utgörs av blandlövhage och ekhage. På grund av krontäckningen är marken överskuggad och florán därmed utarmad. Hagmarkerna utgör en betydelsefull del av kulturlandskapet i Vastaddalen. Den förhållandevis stora sammanhängande arealen lövhagmark är ovanlig i dessa trakter.

NATURRESERVAT
 samt utdrag ur
ANGS- och HAG-
MARKSINVENTERING

Utdrag ur "NATUR I HALLANDS LÄN"

Natur i Hallands län utarbetades av länsstyrelsen under slutet av 1970-talet och utgör en inventering och ett handlingsprogram för allmän naturvård.

I rapporten beskrivs Vastaddalen som en synnerligen naturskön dalgång över vilken man från t ex kustvägen mellan Stensjö och Eftra har en förnämlig utsikt. Bebyggelsen i området utgöres endast av jordbruksfastigheter eller sådan bebyggelse som naturligt tillhör miljön. Vid Berte i nordöstra delen av området ligger en isälvsavlagring med branta sidor mot vägen och Suseån. Denna är delvis beklädd med grov lövskog. Flera imponerande gravfält finns i trakterna kring Skällentorp.

Förklaringar till bokstäver och nummer:

NR = Befintligt naturreservat 7 § NVL

Främsta naturvårdsvärde och skyddsmotiv:

Skyddsmotiven anges i rangordning.

A = Arkeologiska motiv (förnlämningar utgör ett betydelsefullt inslag i landskapet och ligger inom område som är värdefullt ur naturvårdssynpunkt/vårdssynpunkt)

B = Biologiska motiv (botaniska, zoologiska)

G = Geovetenskapliga motiv (naturgeografiska, geologiska, hydrologiska)

L = Landskapliga motiv

F = Friluftslivet

Generella skyddsrekommendationer för alla landskapsförändrande åtgärder (första siffran):

1 = Ingen förändring kan tillåtas om det angivna naturvårdsvärdet skall bevaras

2 = Viss förändring kan tillåtas

Bebyggelserekommendationer (andra siffran):

1 = Ingen bebyggelse kan tillåtas om det angivna naturvårdsvärdet skall bevaras

2 = Viss bebyggelse kan tillåtas

Rekommendationer angående förordnandeform (enligt NVL):

7 = § 7, naturreservat

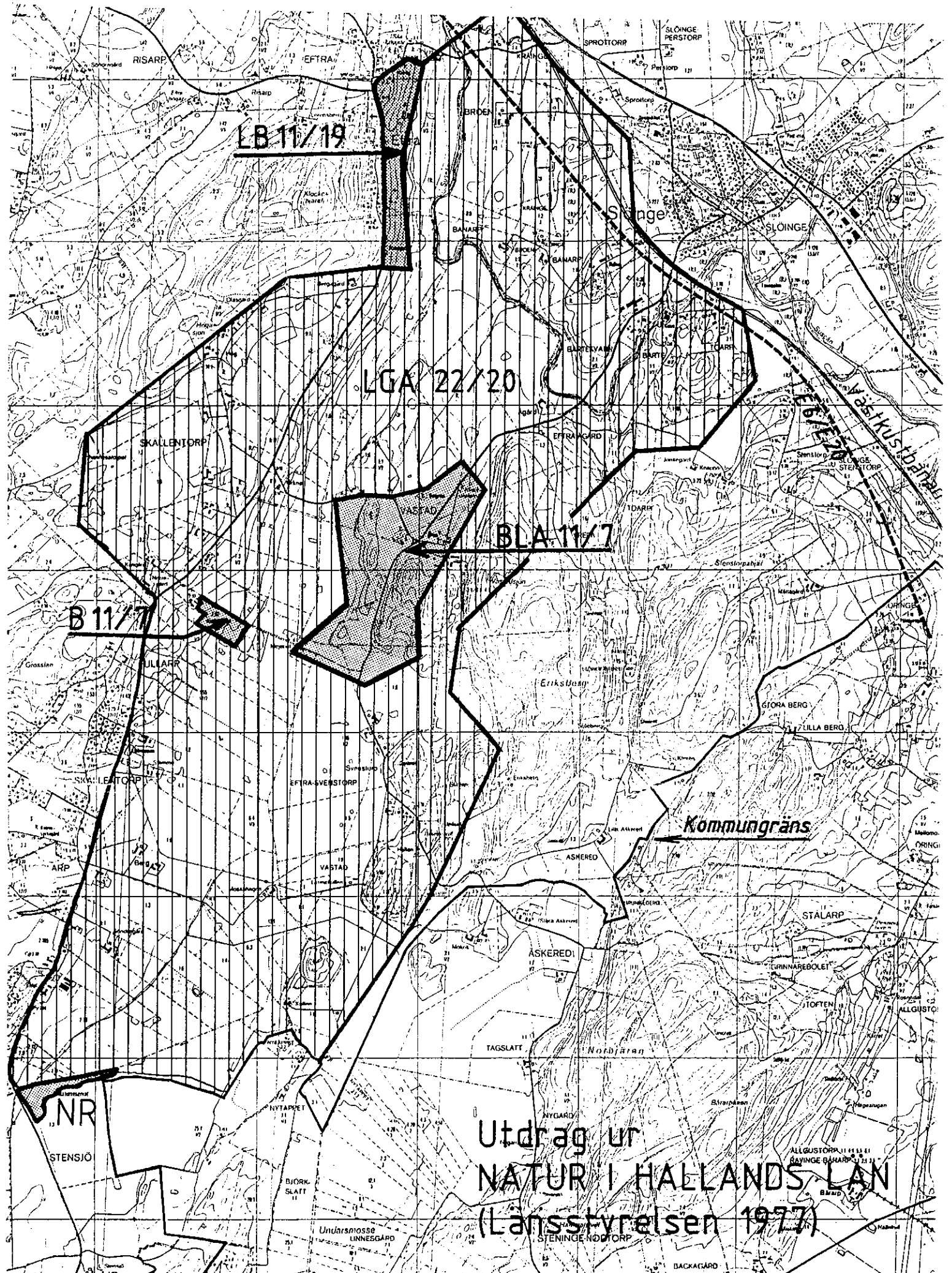
13 = § 13, naturminne

14 = § 14, skydd för växt- och djurart

15 = § 15, strandskyddsområde

19 = § 19, naturvårdsområde

20 = § 20, samrådsområde (angående naturmiljön)

BEVARANDEPROGRAM FÖR ODLINGSLANDSKAPET I HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen har sammanställt ett bevarandeprogram för natur- och kulturmiljö-
vårdens bevarandebestånd i odlingslandskapet.

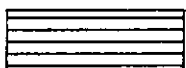
I detta beskrivs Vastaddalen som ett jordbrukslandskap av stor skönhet. Dalgången
är intensivt uppodlad med omgivande sluttningar med stort inslag av förhistoriska
lämningar och traditionell bebyggelse.

Klassificering:

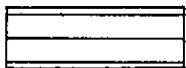
Områdena klassificeras för naturvården enligt gängse metod i tre klasser med hän-
syn till deras bevarandevärden. Vid bedömningen har de biologiska/ekologiska
kriterierna varit utslagsgivande. Friluftsliv, turism och levande landsbygd har fun-
gerat som stödkriterier.

Klass 1 - högsta bevarandevärde

Klass 2 - mycket högt bevarandevärde

Klass 3 - högt bevarandevärde

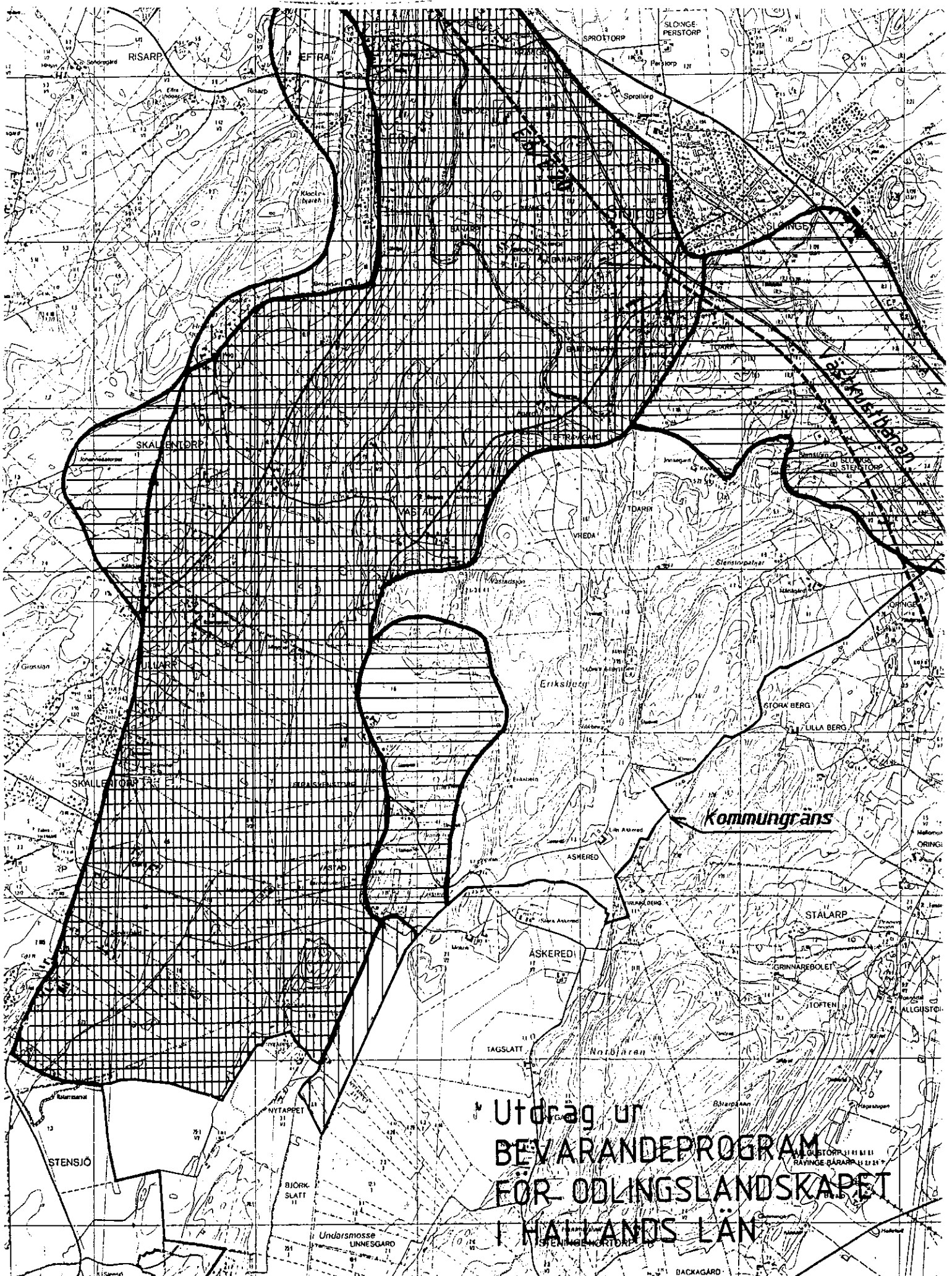
För kulturmiljövården anges två klasser

Klass 1 - största betydelse ur bevarandesynpunkt

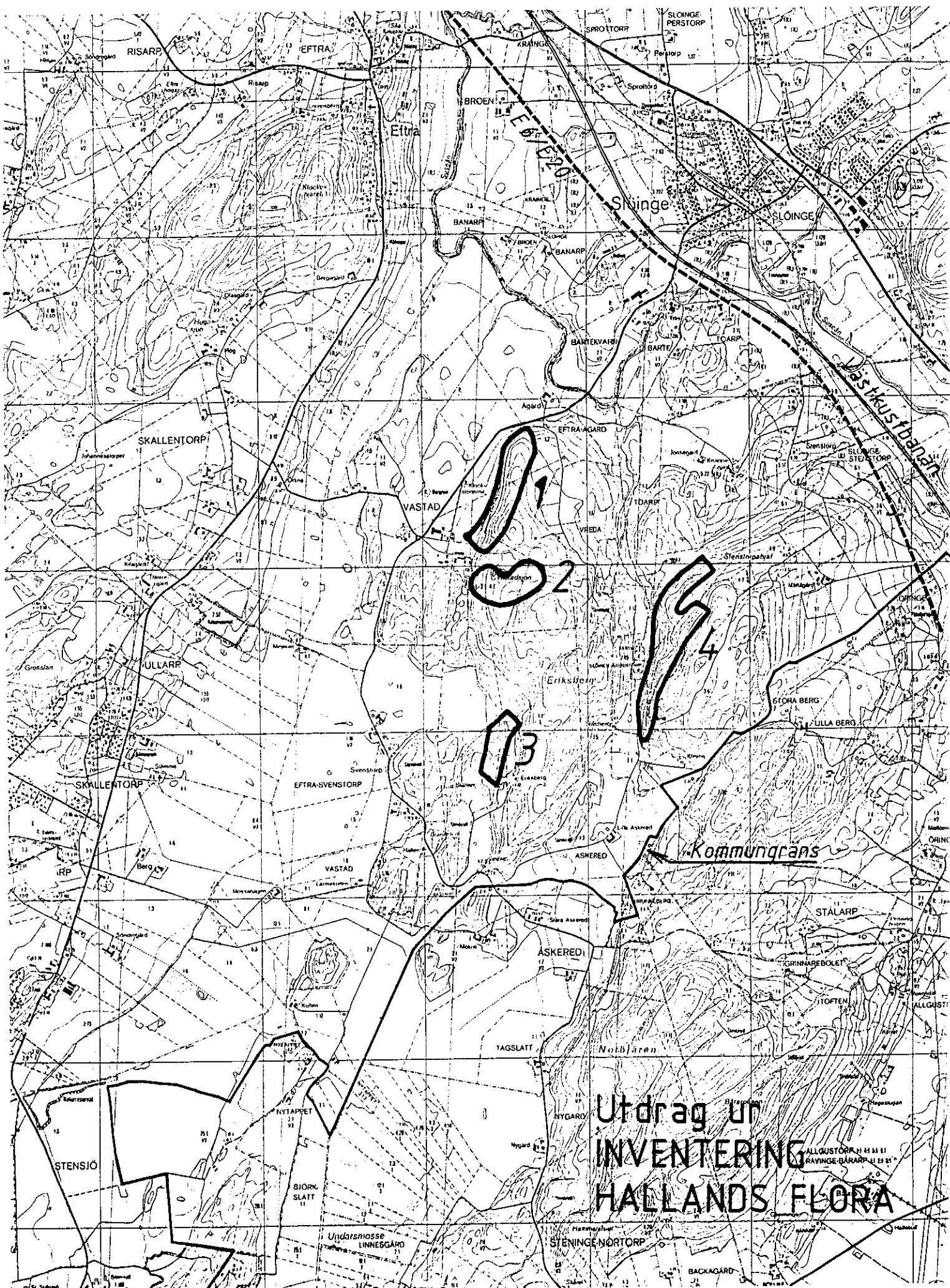
Klass 2 - stor betydelse ur bevarandesynpunkt

Utdrag ur inventering "HALLANDS FLORA"

Markerade områden är skyddsvärda växtlokaler. De innehåller bl.a. följande arter:

1. Hieracium grupp Silvaticiformia, Skogsfibbla. Minst 1000 småarter. Skogar, lövbackar, parker, allmän, sydvästra Sverige mindre allmän.
2. Chrysosplenium alternifolium, Gullpudra. Källdrag, sumpiga ställen. Skåne-Jämtland, mindre allmän.
3. Polygonatum verticillatum, Kransrams. Lundar, helst i bergstrakter, rar.
Hepatica nobilis, Blåsippa.
4. Blechnum spicant, Kambräken. Fuktig skogsmark, bergrötter, mindre allmän.
Hedera helix, Murgröna. Berg, skogar, murar. Halland-Bohuslän, mindre allmän.

Utdrag ur
INVENTERING
HALLANDS FLORA

NYCKELBIOTOPER MM

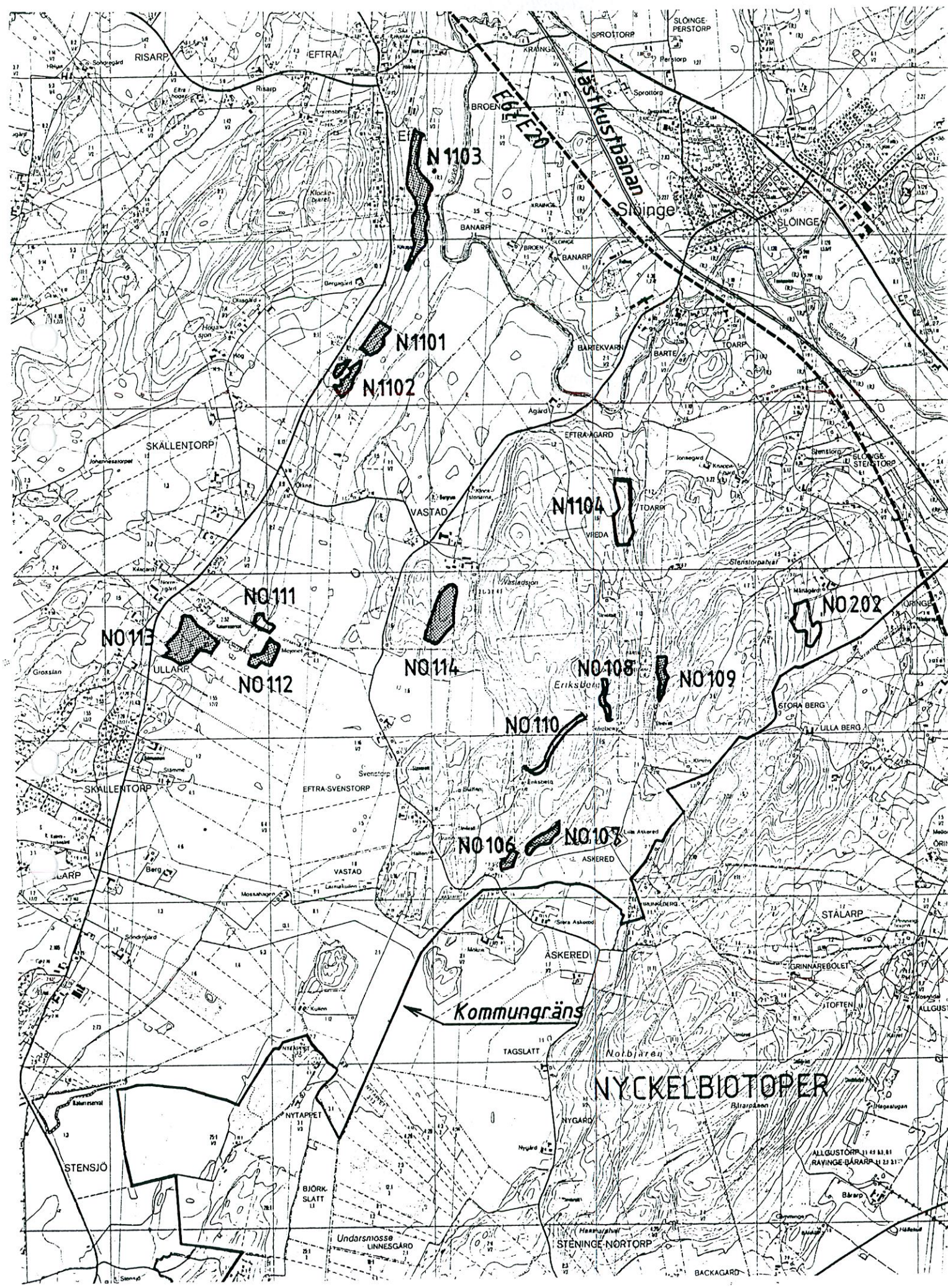
Biotoper där det förekommer eller förväntas förekomma hotklassificerade arter kallas nyckelbiotoper. Nyckelbiotopsinventeringar utförs för att informera markägare, skoglig personal och övriga i syfte att bevara den biologiska mångfalden. Redovisade nyckelbiotoper är sammanställda efter en inventering utförd av Skogsvårdsstyrelsen i Falkenberg.

Nyckelbiotoper:

N0106	Äskered 1:3	Sekundär lövnaturskog. Bergbrant
N0107	"-	Ädellövnaturskog. Hällmarkskog
N0108	Vreda 1:6	Lövrik barrnaturskog. Liten sprickdal i fast berg
N0109	Stenstorp 4:5	Blockrikt eller storblockigt. Stora ornitologiska värden.
N0112	Ullarp 2:4	Ädellövskog, kalkrik mark. Källpåverkad mark
N0113	Ullarp 1:5, 2:4 m fl	Alsumpskog. Örtrik bäckdråg.
N0114	Vastad 1:1	Ädellövnaturskog. Grova ädellövträd. Ekkrattskog
N1101	Skällentorp 9:1	Grova ädellövträd. Lövskogslund
N1102	"-	Örtrik allund. Alsumpskog
N1103	Skällentorp 10:1	Alsumpskog. Lövträd, "triviala" lövträd
N1105	Efta 5:2 m fl	Grova ädellövträd, örtrika bäcktråg

Naturvärden:

N0110	Eriksberg 1:1	Liten sprickdal, dalform i fasta berget med kärr. Viktigt viltvårdsobjekt.
N0111	Skällentorp 3:2	Blandlövskog dominerad av asp, ask, hägg och hassel. Rik vårflora och fågelliv.
N0202	Stenstorp 1:1	Gammal ekskog, delvis hagmarkstyp
N1104	Vreda 1:6	Bäck som går igenom gammal betad lövskog med god tillgång på död ved liggande och stående. Grova tallar och ekar samt mångfald i trädslags-sammansättningen.

Kap 3: Bebyggelsen i Vastaddalen mm

DETALJPLANELAGDA OMRÅDEN, SAMLAD BEBYGGELSE SAMT DELÖVERSICHTSPLANER

På nästa sida anges var inom utredningsområdet som detaljplanlagda områden finns samt var begreppet "samlad bebyggelse" finns idag.

Inom detaljplanlagda områden, inom områden markerade som "samlad bebyggelse" samt utanför planlagt område finns ett generellt bygglovkrav.

Utanför detaljplanlagda områden samt utanför samlad bebyggelse vad avser tillbyggnader och komplementbyggnader till en- och tvåbostadshus erfordras idag ej bygglov :

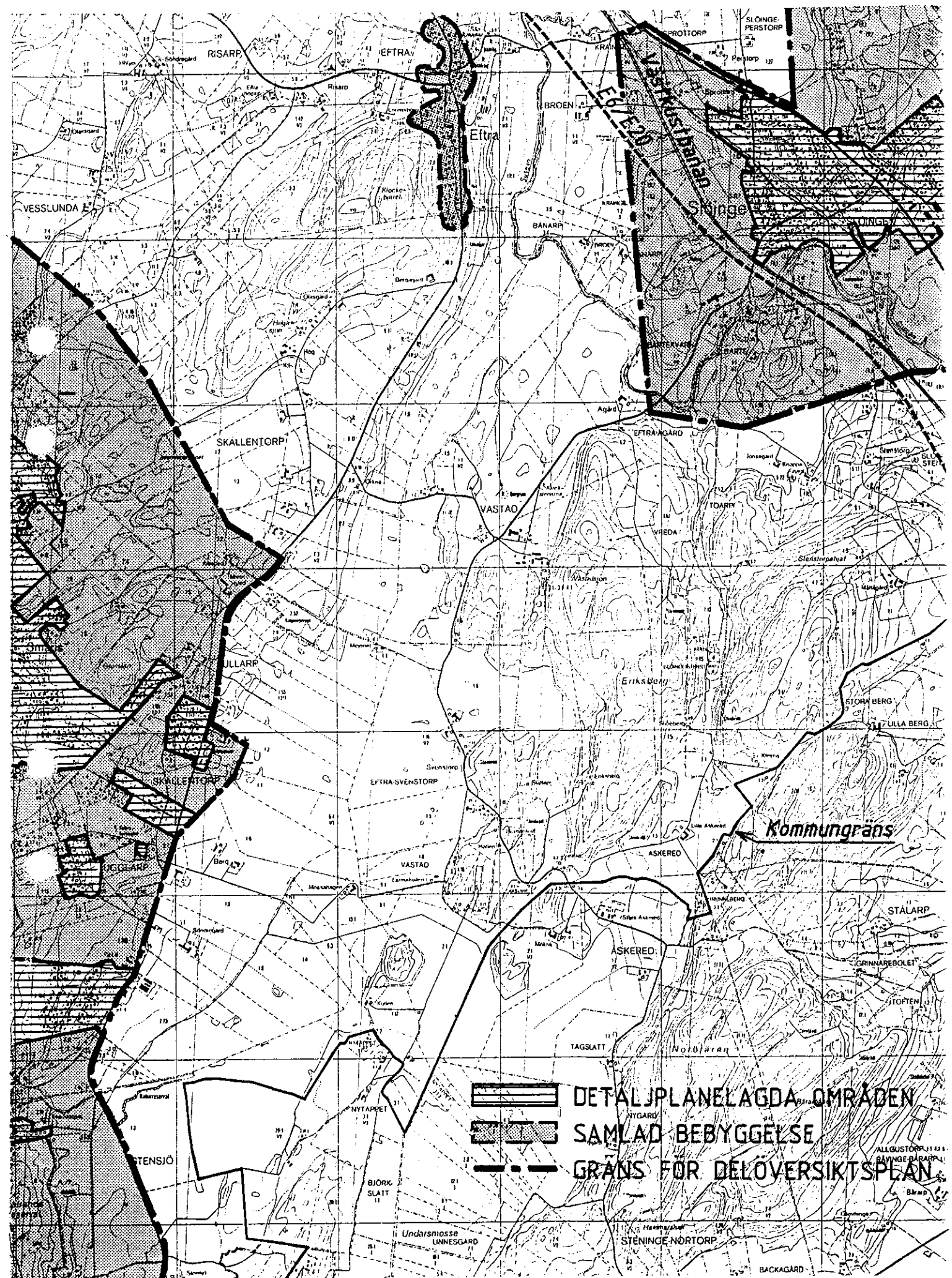
- om tillbyggnaden inte överskrider 100% av det befintliga husets byggnadsarea (BYA) och om tillbyggnaden i volym underordnar sig det befintliga huset och om åtgärden inte sträcker sig närmare gränsen än 4,5 m.
- uppförande av komplementbyggnad (uthus) i omedelbar närhet av bostadshuset, om åtgärden inte sträcker sig närmare gränsen än 4,5 m. Komplementbyggnaden får inte dominera över eller kännas större än den befintliga bebyggelsen.

(PBL 8:4)

Kommunfullmäktige föreslås besluta att aktuellt utredningsområde skall utgöra "samlad bebyggelseområde", varvid ett generellt bygglovkrav kommer att gälla.

Bygglov erfordras ej för ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförlig näring inom områden som ej omfattas av detaljplan (PBL 8:1). Önskvärt vore dock att vid uppförande av nya ekonomibyggnader, tillbyggnader eller renoveringar av ekonomibyggnader samråd sker med kommunen om placering, färgsättning och utformning av dessa byggnader inom aktuellt utredningsområde.

Arbete med fördjupade översiktsplaner (delöversiktsplaner, DÖP) pågår i kommunen. Delöversiktsplan för södra kustnärzonen har vunnit laga kraft. Delöversiktsplan för Slöinge har vunnit laga kraft.

BESKRIVNING AV KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA MILJÖER OCH BYGGNADER

Beskrivningen nedan är ett utdrag ur kulturmiljövårdsprogrammet för Falkenbergs kommun. Ytterligare beskrivning avseende kulturmiljön i Vastaddalen finns i rapporten Vastaddalen -Steningebergen, Översiktlig naturinventering. Fotona är tagna av stadsbyggnadskontoret.

Riksintresseområdet (KN22 se sid 11) ligger i en landskapstyp som topografiskt karaktäriseras som en närmast kusten belägen lågslätt, vilken delvis är uppsplittrad av berggrundsöar. Områdets huvuddel utgörs av slättlandet i Suseåns dalgång samt Vastad ned mot Ugglarp-Stensjö och kusten/havet. Den öppna, flacka slätten i centrum omgärdas av de större bergen Klockebjär, Eriksberg och Skipåsabergen och deras öst. och västsluttningar. Kulturlandskapet inom området har erhållit sin nuvarande karaktär under de senaste tvåhundra åren, Då slättlandskapet omvandlades från betesmark till åkermarker och framförallt under perioden efter laga skiftets genomförande vid mitten av 1800-talet. Det stora flertalet av fornlämningarna är förhistoriska. Området innehåller ett sextiototal fornlämningar på drygt 25 lokaler, varav merparten är belägna i områdets norra hälft. Flera av fornlämningarna utgör dominerande inslag i kulturlandskapet, som en rest sten och stora högar i Skällentorp, borgen och skeppssättning vid Vastad samt storhög och gravfält vid Bänarp.

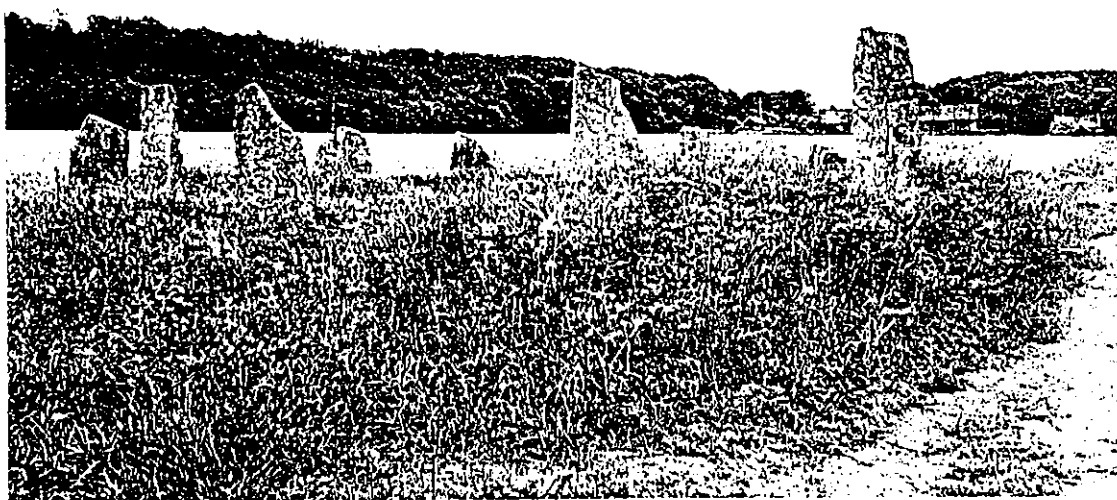

foto: Skeppssättning i Vastad

Gravfält av renodlad yngre järnålderskaraktär bestående av huvudsakligen mindre högar och runda, övertorvade stensättningar, finns på tre platser i Vastaddalens mellersta och norra del. Från historisk tid/medeltid är lämningarna efter Vastad borgruin (omtalad i skriftliga källor år 1415). Från nyare tid är en minnesskrift i Svenstorp daterad till 1600-talet samt två minnesstenar från 1800-talet vid Berte.

I områdets nordvästra del ligger kyrkbyn. Den nuvarande kyrkobyggnaden är från 1800-talet.

foto: Eftra kyrka

I området finns tre större gårdar bildade redan under medeltid eller strax därefter. Stensjö omtalas i källorna första gången 1603 (som sätesgård). Gården Vastad anlades troligen under 1300-talet som sätesgård och flyttades till dagens läge sannolikt under 1500- eller 1600-talet. Den tredje storgården är Berte gård. På dessa storgårdar finns en differentierad och välbevarad bebyggelse bestående av man- och ekonomibyggnader samt arbetarbostäder och, vid Berte, en äldre och ansenlig kvarnanläggning, ännu i drift.

foto: Vastad gård

Bebyggelsen i övrigt utgörs av den äldre jordbruksbebyggelsen i Eftra kyrkby och byarna Skällentorp och Svenstorp samt delvis Ugglarp och Ullarp. Bebyggelsen i området är en relativt välbevarad, traditionell jordbruksbebyggelse från 1800-talet, bestående av varianter av den för mellersta Halland vanliga långloftsstugan eller sydsvenska längan; ett långt, enplans manhus på enkel rumsbredd, vanligen uppfört kring 1800-talets mitt. Färgsättningen är genomgående rödfärg eller ljus oljefärg. Ekonomibyggnaderna är rödfärgade. I vissa fall har de bevarad, äldre skiftesverkstomme. Den traditionella kringbyggda fyr-längade gården är genomgående uppbruten i sen tid, men är bevarad på Bergagård i Skällentorp och på Eftra 2:5 och 5:2. I kyrkbyn har under 1800- och 1900-tal bebyggelsen förtätats, bl a med hantverkarbebyggelse, som t ex smedstället "Brystens".

foto: Eftra 5:5

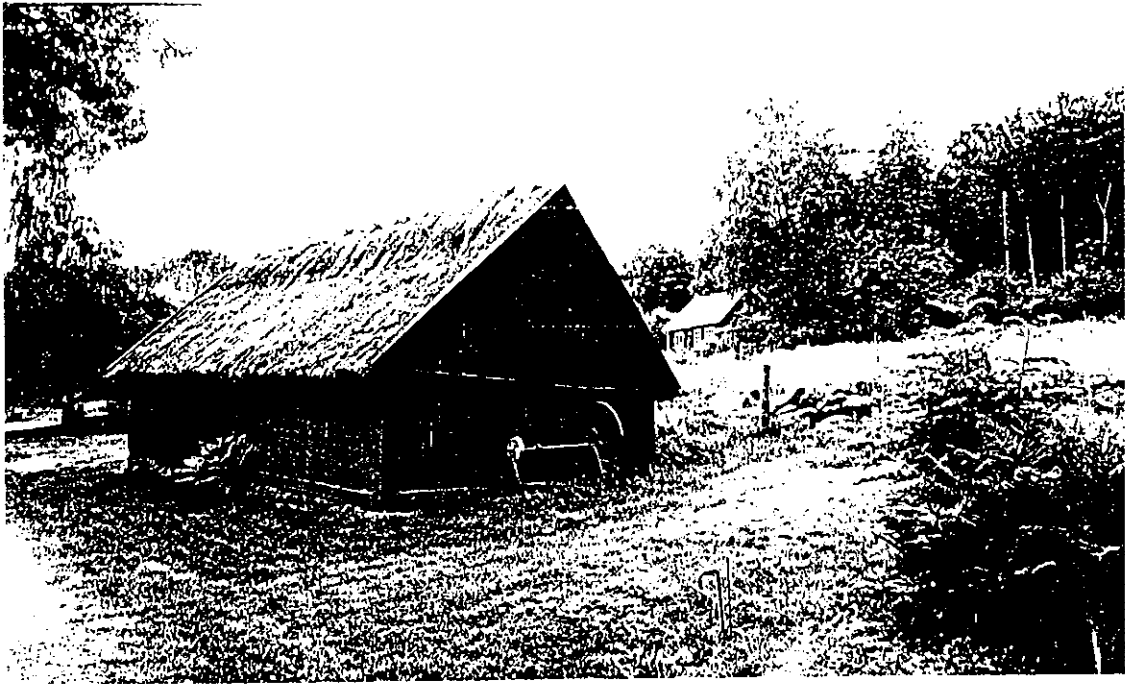

foto: Eftra 7:13

foto: Eftra 2:5

Vastaddalens jordbrukslandskap präglas i dag av ett tjugotal enheter med en stor medelareal och inriktning på i huvudsak sädesodling, kompletterat med relativt hög animalieproduktion.

Genom området löper i nord-sydlig riktning den äldre sträckningen av landsvägen Halmstad-Falkenberg ("Kustvägen", synlig bl a vid Ullarp, Ugglarp, Skällentorp och Eftra). I slutningen sydost om kyrkan finns äldre sträckningar av vägen, bl a i form av tvålvägar. I anslutning till byarna och bebyggelsen på slutningarna mot dalgången eller på holmar i omgivande odlingsmarker finns flera partier med äldre odlingslandskap.

REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Bebyggelsen inom eller strax utanför utredningsområdet är lokaliserad främst till Slöinge, Eftra kyrkby, Skällentorp, Ugglarp och Ullarp. Utspridd mellan dessa grupperingar finns även viss bebyggelse. I nära anslutning till bergpartiet Eriksberg /Stenstorpabjär (där täktverksamheten är lokaliserad) finns ett 40-tal bostäder.

Skogs- och bergområdet börjar ca 1,5 km söder om Slöinge samhälle och fortsätter in i Halmstads kommun. Områdets attraktivitet för Slöingeborna som strövområde blir i framtiden kanske mindre, på grund av motorvägens och västkustbanans barriäreffekt. Slöingeborna har även tillgång till strövområden norr om Slöinge. Lundbybjär är t ex utlagt som närströvområde i ÖP-90. Skogs- och bergområdet Eriksberg /Stenstorpabjär är naturligtvis ett område som närboende önskar utnyttja som ströv- och rekreationsområde. Framförallt torde området runt Vastad gård, Vastadsjön och den lilla dalssänkan mellan Eriksberg och Stenstorpabjär vara intressant ur rekreationssynpunkt.

Susedalens Kör- och Ridskola har nyligen erhållit en ny placering strax söder om Slöinge och motorvägen. Skogs- och bergområdet Eriksberg/Stenstorpabjär kommer förmodligen att fungera som ett externt ridområde i framtiden.

Boende i Eftra kyrkby, Skällentorp, Ugglarp och Ullarp utnyttjar förmodligen i högre grad skogsområdena väster om kustvägen för närrekreation, då Eriksberg ligger längre bort. Själva Vastaddalen med sin värdefulla kulturmiljöer torde dock utgöra en relativt betydelsefull målpunkt för externa besökare. Vastaddalen kommer även att ingå i begreppet "Ekomuseum för nedre Åtradalen", vars mål är att ta tillvara och utveckla områdets kultur- natur- och samhällsliv. Själva kustområdet som helhet har betydelse för turism och friluftsliv.

Kap 4: Täktverksamheten i Vastaddalen mm

KORTFATTAD BESKRIVNING AV TÄKTÄRENDEHANTERINGEN

För att få starta täktverksamhet av grus eller berg krävs täkttillstånd enligt naturvårdslagen. Ett företag som är intresserat av materialutvinning ska till sin ansökan foga en täktplan och i en del fall även en miljökonsekvensbeskrivning (MKB)(se sid 38). Täktplanen bör bl.a. beskriva hur brytningen planeras och hur efterbehandlingen avses utföras. Är takten omfattande i storlek eller är belägen i ett från naturmiljösynpunkt känsligt område ökar kraven på fullständighet i en täktplan.

Tillstånd beslutas av länsstyrelsen som i sin tur bör efterhöra kommunens synpunkter i ärendet inte minst på grund av att ett planerat täktområde kan komma att beröra kommunala markanvändningsplaner. Vid tillståndsprövningen ska förutom naturvårdslagen även naturresurslagen tillämpas. När väl ett täkttillstånd är beviljat ska företaget ställa en säkerhet vars storlek ska täcka kostnader som uppkommer om efterbehandlingsåtgärder måste utföras genom det allmännas försorg.

Verksamheten vid en grus- eller bergtäkt är också anmälningsskyldig enligt miljöskyddsförordningen. En anmälan görs till miljö- och hälsoskyddsnämnden som då har att bedöma täktverksamhetens risker för förorening av mark eller vatten samt risker för störning av omgivningen genom buller, dammning etc. Om totala produktionen vid en bergtäkt är mer än 100.000 ton samtidigt som den årliga produktionen uppgår till mer än 25.000 ton ska verksamheten istället tillståndsprövas enligt miljöskyddslagen. Detta görs då av läns-

styrelsen efter det att bl.a. miljö- och hälsoskyddsnämnden fått lämna synpunkter. Uppställning av krossverk för krossning av berg erfordrar anmälan enligt miljöskyddsförordningen, varvid miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer risker för föroreningar, störningar etc.

HISTORIK och BAKGRUND

Vastaddalen utgör ett gammalt stenhuggeridistrikt, som sedan 1970-talet producerat en mycket eftertraktad blocksten (prydnadssten) av hallandsgnejs. I Vastaddalen finns även många små stenbrott från tidigare perioder av stenbrytning, i allmänhet tydligen från 20- och 30-talen då huggen kant- och gatsten exporterades. Med Hallandsgnejs menas den speciella färgvarianten av gnejs som bla förekommer i Vastaddalen. Med vissa variationer i färg, etc förekommer den i delar av Falkenbergs, Hylte och Halmstads kommuner. Gnejs av "Vastad-typ" går troligen att bryta på fler ställen än i Vastaddalen, men förmodligen ej utanför länet.

Stenhuggeriverksamheten har gamla anor, men den var helt annorlunda än den moderna blockstensbrytningen. Förr, med billig arbetskraft, kunde man direkt vid stenbrottet hugga stenen till gatsten eller kantsten. Skälet till att hallandsgnejsen förädlades på detta sätt var främst det goda transportläget nära kajplatser, som gjorde att man kunde skeppa den huggna stenen till främst Tyskland. Huggningstekniskt likartade eller bättre bergarter finns i stora områden i syd- och mellansverige.

Gatstensproduktionen var en gång en storindustri i främst Bohuslän, med många tusen anställda. Idag sysselsätter gatstensproduktionen några få man i hela landet, medan kantstenen sysselsätter några tiotal. Nedgången beror på att arbetslönerna blir låga om inte mycket stora investeringar görs, samt på användning av andra alternativa material. Gatsten används t ex numera endast i speciella stadsmiljöer.

Blockstensbrytning finns idag över nästan hela Sverige, med tonvikt på några distrikt i Syd- och Mellansverige (nö Skåne, Halland och Bohuslän). I Falkenbergs och Halmstads kommuner finns ett ovanligt högt antal stenbrott för blockstensbrytning, i ett jämförelsevis tätt befolkat och störningskänsligt landskap. Förädlingen av svenskproducerad blocksten sker huvudsakligen utomlands, med Tyskland och Italien som de största köparna. Slutanvändningen är fasadsten, gravsten, trappor, golv mm, ofta i offentlig miljö.

Vid produktionen i en blockstenstäkt gäller det att få fram block med regelbunden form, helst kuber inom viktintervallet ett halvt till tio ton. Varje block skall vara helt fritt från även de finaste sprickor.

Vid brytningen används grova maskiner såsom grävmaskiner och frontlastare. En kompressor ingår ofta i utrustningen med uppgift att förmedla tryckluft till borrarutrustningen. Sprängning med dynamit sker så sällan som möjligt (högst några få gånger per år), medan skjutning med krut eller liknande ofta sker flera gånger per arbetsdag.

Störningarna från stenbrytningen kommer främst från maskiner, borrning och eventuella sprängningar. Maskiner används förutom vid brytningen även till transporter i och utanför takten samt vid krossning. I fall skrotstenen tippas, bullrar detta stark. Då bergkrossmaterial skall transporteras bort från stenbrottet, kan den tunga trafiken bli tät under en period.

BRYTMETODER

Bergtäkterna i Vastaddalen är s.k. blockstenstäkter (prydnadsstenstäkter). Vid produktionen i en sådan täkt är strävan att ta fram sprickfria block med regelbunden form, företrädesvis som kuber. Blockens viktintervall ligger mellan ett halvt till tio ton med principen ju större block desto bättre. Berget bryts med hjälp av borrar och sprängning. För att undvika att berget spricker sker sprängning mestadels med svaga sprängladdningar såsom krut. I de fall större partier berg behöver friläggas, exempelvis för att få undan särskilt sprickigt berg, används även dynamit.

En strävan vid brytning bör vara att effektivare och skonsammare metoder används, dels ur resurssynpunkt men även ur störningssynpunkt. Alternativa brytmetoder, såsom till exempel linsågning, har hitintills inte kommit till användning i Vastaddalen. Vid undersökning av ett bergs kvalité används ibland provbrytning, vilken kan ge stora ingrepp i berget, varför möjligheten att istället ta exempelvis borrhälskärnor bör övervägas. Provbrytning bör för övrigt jämföras med täkt.

SEKUNDÄRT MATERIAL (skrotsten)

Vid brytning uppstår en stor del skrotsten. Skrotstensandelen i området varierar idag huvudsakligen i intervallen 60-90 %. Beslut om riksintresse enl. NRL kap 2 § 7 (materialfyndighet) är nu fattat. **Av hushållningsskäl är det därför nu av största vikt att skrotstensandelen är så liten som möjligt.** Detta torde delvis kunna uppnås genom att exempelvis alternativa brytmetoder används. **Av hushållningsskäl är det även av största vikt att alternativa användningsformer och avsättningsområden för "sekundärt material" (ex. något sprickiga block) / skrotsten undersöks av stenbranchen.** Nyttiggörandet av skrotstenen i Vastaddalen har ännu så länge kommit att handla om krossning av stenen för produktion av makadam. **Även "sekundärt material" bedöms ingå i riksintresset.** I vissa fall bör det övervägas att bevara "sekundärt material" för senare bruk.

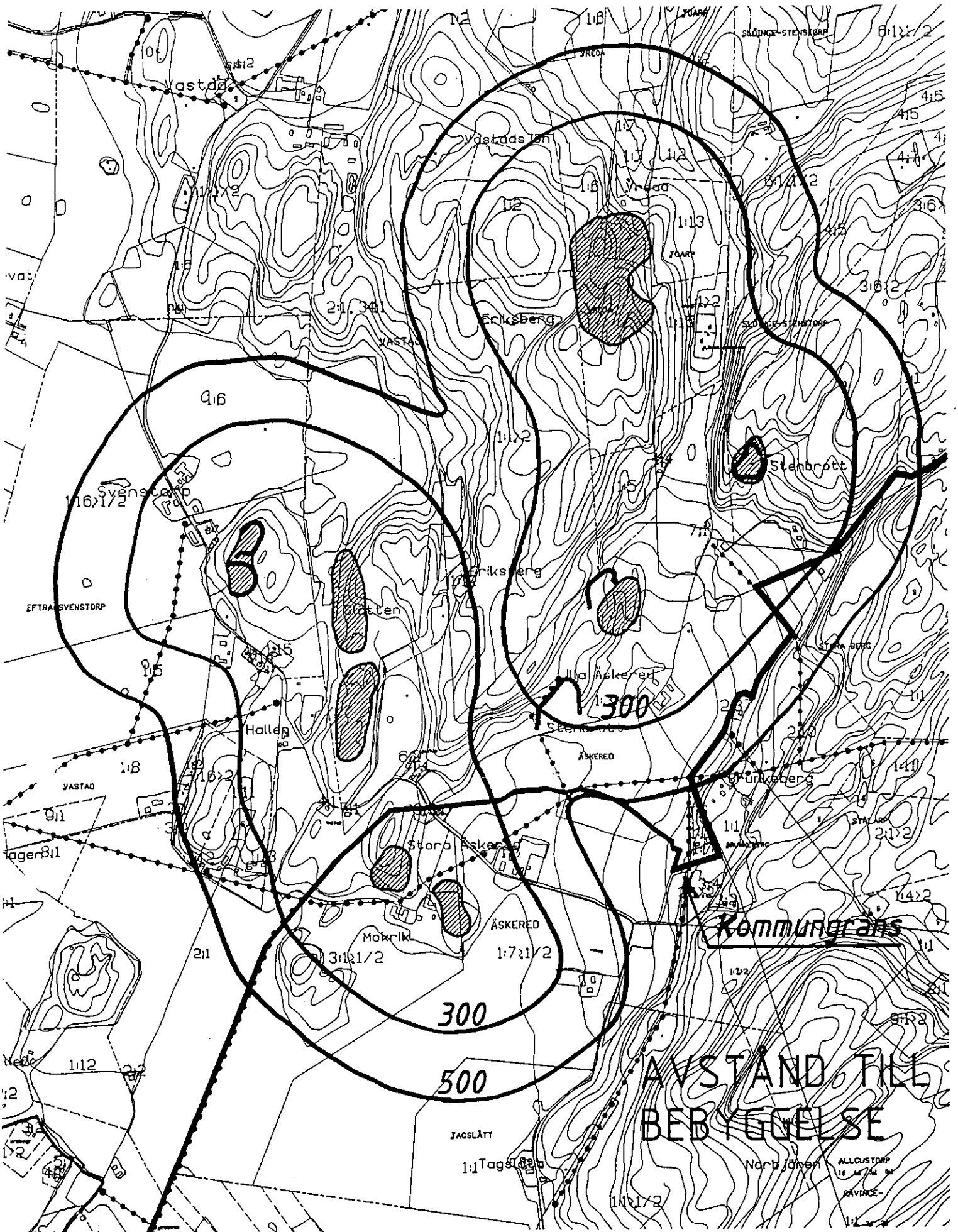
Från myndighetshåll finns en uttalad policy att skrotstenen i en täkt (som ej är klassad som riksintresse) skall ses som en resurs och att deponering av densamma därför bör undvikas. Länsstyrelsen villkorar nu i besluten att skrotsten inte får finnas kvar som upplag efter tillståndstidens utgång. **Länsstyrelsen bör se över sin policy efter det nu fattade beslutet om riksintresse enl. NRL kap 2 § 7.**

Placering av eventuella skrotstensupplag i Vastaddalen bör ske på undanskymda platser. Placering av upplag t ex i anslutning till allmänna vägar eller så att upplagen i övrigt tydligt syns från Vastaddalen rekommenderas ej.

AVSTÅND TILL BEBYGGELSE

Flera befintliga bostäder berörs av befintlig täktverksamhet. Inom en radie på 300 m beräknat från befintliga täkter (undantaget Vredatäkten) finns ca 20 bostäder, varav 2 st i Halmstad kommun. Inom en radie på 500 m från befintliga täkter (undantaget Vredatäkten) finns ytterligare ca 9 bostäder, varav 2 st i Halmstad kommun. En bostad är placerad i direkt anslutning till Vredatäkten samt 2 bostäder finns inom 400- 500 m från Vredatäkten.

Nya täkter bör enligt rekommendationer i "Allmänna Råd Plats för arbete" av Naturvårdsverket ej placeras närmre bostäder än 300-700 m. I en reviderad upplaga "Allmänna råd 95:5 Bättre plats för arbete " anges att bergtäkter och krossverksamhet ej bör placeras närmre än 500 m till bostäder. Lokala förhållanden t ex topografin kan ha stor betydelse för skyddsavståndet.

Skala 1:15000

TRANSPORTER

Trafikrörelser

Fordonen från täktverksamheterna i området (i Falkenbergs kommun) kör till största delen mot Slöinge och ut på motorvägen. Från takten Eftra-Svenstorp 1:6 är det ca 4,5 km till nuvarande E6. En mindre del av fordonen fortsätter väg 659 in i Halmstads kommun.

Trafikintensitet

En trafikräkning har utförts på länsväg 659 (inom fastigheten Eftra-Svenstorp 1:1) söder om väg 660. Trafikräkningen utfördes under en vecka fr.o.m. tisdag 2 maj 1995 t.o.m. måndag 8 maj 1995. Trafikräkningen anger som medeltal 460 fordon per vardagsdygn och som högst 54 fordon per timme. Som jämförelse kan nämnas att antalet bilar inom flera gator i Falkenbergs stad är flera tusen per årsmedeldygn (enligt Trafikplan 90). Trafikräkningen har ej kunnat avläsa vilken typ av fordon som har passerat, utan den har endast registrerat antalet passager. De vanligaste fordonen i området torde vara personbilar, lantbruksfordon samt transporter från täktverksamheterna.

Trafikräkningen är utförd under en "normalvecka". Periodvis kan antalet fordon vara mycket högre. T.ex. kan täktverksamheten stundtals vid koncentrerad bortforsling av bergmaterial generera ett mycket högt antal fordon per dygn. Dessa koncentrerade transporter upplevs naturligtvis som ett mycket störande inslag för de närboende. Någon bullerberäkning är ej utförd, men vid eventuell nyplanering av bostäder skall ljudnivån från väg enligt SNV:s råd ej överstiga 55 dBA (ekv) utomhus och 30 dBA (ekv) inomhus.

Slitage på vägar

Väg 659 är en allmän väg. Allmänna vägar är till för alla. Vägverket ansvarar för underhåll av allmänna vägar.

ALTERNATIVA LOKALISERINGAR

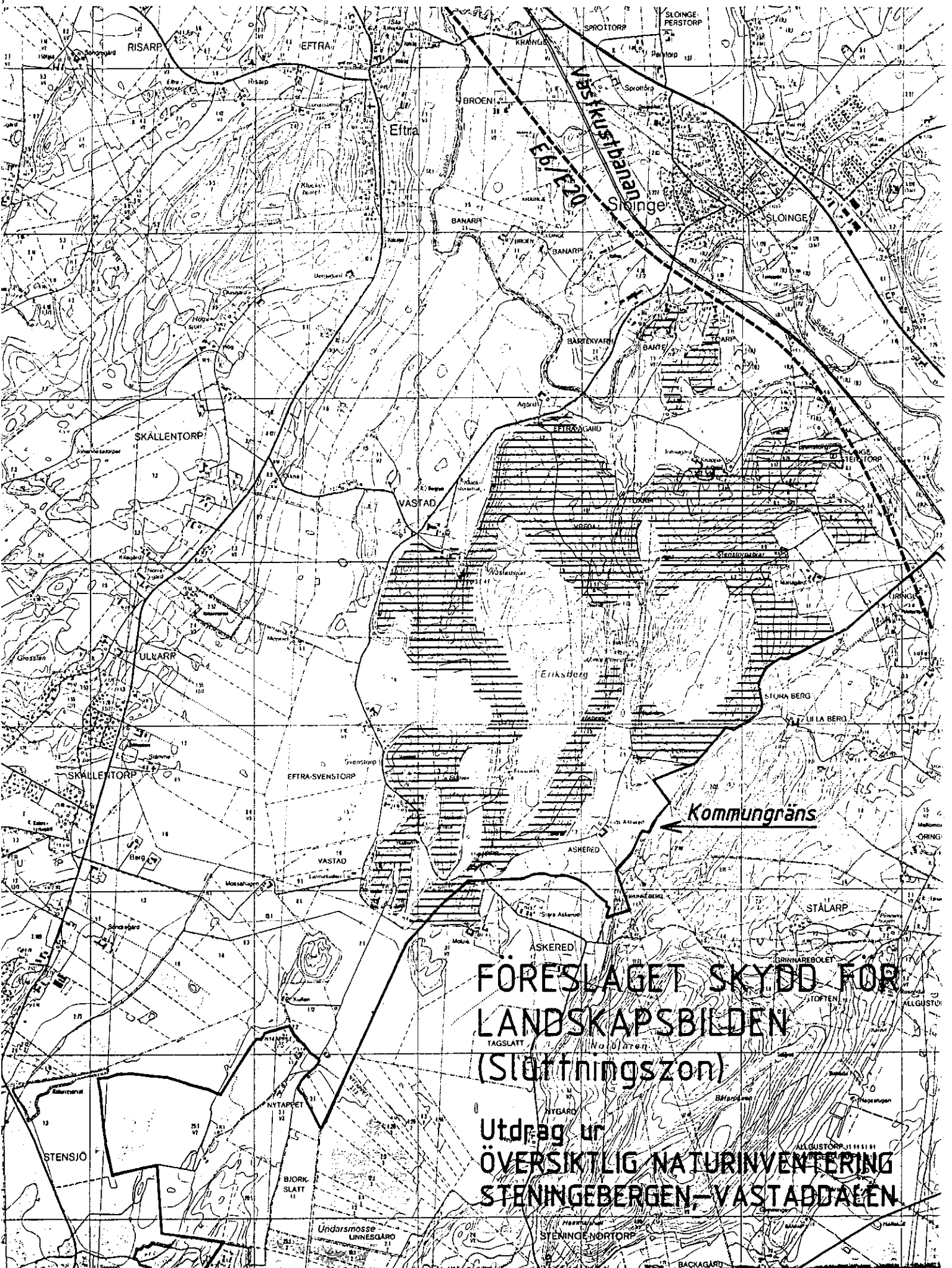
I länsstyrelsens rapport "inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län" (miljövårdsenheten 1994:23) framgår på sid 350 följande:

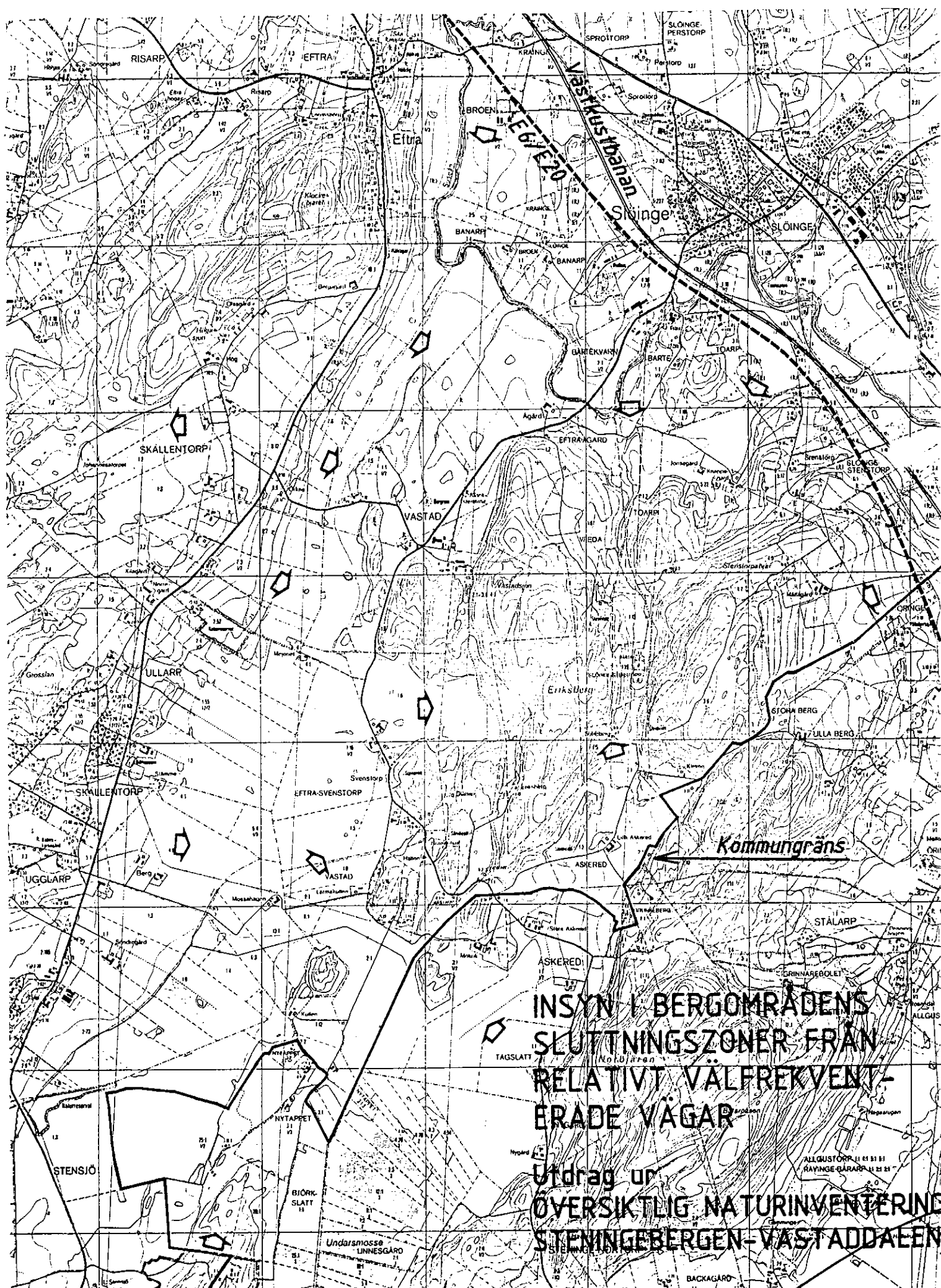
....Blockstensbrytningen är nu koncentrerad till Falkenberg-Halmstadtrakten. Erfarenheter från denna inventering samt översiktliga karteringsarbeten i Sydsverige indikerar att geologiska förutsättningar finns att hitta estetiskt likvärdiga bergartstyper i en tämligen vid region i östra Halland samt angränsande delar av Västergötland. Denna uppfattning delas av andra bransch- och regioninitierade geologer. För en framgångsrik prospektering krävs moderna berggrundsgeologiska kartor. De nuvarande berggrundskartorna är från 1800-talet med några få undantag.... (inventeringen är utförd av SGU).

FÖRESLAGET SKYDD FÖR LANDSKAPSBILDEN

Med anledning av att Vastaddalsområdet omfattas av flera riksintressen och pga vacker landskapsbild är även bergområdenas sluttningszoner värdefulla av landskapsbildsskäl. Vastaddalens "rumsbildning" skapas av de kringliggande bergen.

Någon täktverksamhet rekommenderas ej i dessa sluttningszoner. Även markanta bergstoppar bör undantas från täktverksamhet. Varsamhet bör även iakttas vid avverkning av skog, så att inte insynskorridorer eller stora kala ytor skapas.

INSYN I BERGOMRÅDENS
SLUTTNINGSZONER FRÅN
RELATIVT VÄLFREKVENT-
ERADE VÄGAR

Utdrag ur
ÖVERSIKTIG NATURINVENTERING
STENINGEBERGEN-VÄSTADDALEN

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING (MKB) AV TÄKTVERKSAMHET

Allmänt

Ansökan om täkttillstånd skall innehålla en täktplan, som bl.a. belyser miljöpåverkan. Redovisning av MKB tas nu in som ett nytt begrepp inom täktverksamheten. MKB utgör ett vidare begrepp än en täktplan och inbegriper även påverkan på människors hälsa, säkerhet, minimering av transportarbete etc. Dessutom skall en MKB belysa en god naturresurshushållning, kretslopp/återanvändning, återvinning av material och kulturmiljöpåverkan. MKB och täktplan är till funktionen olika dokument, varför de redaktionellt bör hållas isär. MKB:n skall redovisa vilka alternativ som varit aktuella samt miljökonsekvenser och hushållningsaspekter i ett brett och långsiktigt perspektiv. Naturvårdsverket anger att arbetet med att ta fram en MKB bör löpa parallellt med täktplanearbetet. MKB är dels en procedur men är även ett beslutsunderlag som tillsammans med andra beslutsunderlag inför prövning skall visa om verksamheten kan tillåtas eller inte.

När krävs MKB

Täktplan och MKB krävs inte alltid i de allra enklaste täkterna som exempelvis begränsade matjordstäkter. Täktplan kan täcka behovet av bakgrundsbeskrivning i vissa täkter av ringa omfattning. För större täkter eller täkter av speciell natur krävs däremot både täktplan och MKB. Naturvårdsverket anger i sitt förslag till allmänna råd om MKB att bergtäkter nästan alltid är av den omfattningen att de fordrar en MKB. Hela det tilltänkta verksamhetsområdet skall behandlas oavsett etappindelning. Naturvårdsverket anger följande väsentliga faktorer som påverkar om MKB skall krävas för täkttillstånd:

- områden som enligt ÖP eller annan planering är tänkt för annan markanvändning, eller där annan markanvändning kan störas,
- ekologiskt känsliga områden, stora opåverkade områden, områden med stora bevarandevärden eller om täktverksamheten förändrar landskapsstrukturen,
- påverkan av människors hälsa t.ex. genom tung trafik, buller eller dammning,
- påverkan av grund- eller ytvatten genom t.ex. avsänkning, dränering eller förorening
- täkter med betydelse för materialförsörjning utöver det rent lokala behovet
- täkter med material av särskild sammansättning eller kvalitet

Sammanfattning

MKB bör krävas för samtliga bergtäkter, större grustäckter samt täkter som, oavsett storlek, klart påverkar motstående intressen eller ligger i särskilt känsliga områden. MKB bör utformas stegvis med redovisning av olika alternativ, även nollalternativ, och med successiv avgränsning. För aktuella alternativlägen skall sambanden belysas med kommunal fysisk planering, sektorsplanering för ex. kommunikationer samt skyddsvärda områden enligt naturvårdsprogram, kulturmiljöprogram etc. Om alternativläge ej redovisas skall orsaken därtill klart redovisas.

I MKB:n skall produktionen från planerad täkt relateras till grusförsörjningsområdets tillgängliga förekomster och konsumtion inom området sedd i ett framtidsperspektiv. Här bör även risken för konkurrensbegränsning belysas. Hur stora områden som direkt eller indirekt kan påverkas utanför det egentliga verksamhetsområdet skall belysas för de olika alternativen. MKB:n skall även innehålla en beräkning av trafikströmmarna och deras intensitet. Stor vikt skall läggas vid information och samråd med allmänheten. MKB:n skall innehålla en redogörelse för genomförd eller planerad information till allmänheten. Tillämpas Naturvårdsverkets förslag till allmänna råd för MKB av täktverksamhet torde det innebära att all bergtäktverksamhet inom Vastadområdet skall miljökonsekvensbeskrivas.

EFTERBEHANDLING

Efterbehandlingen är den avslutande delen av täkten, där "täktsåret" ska behandlas och återställas så att marken kan tas i anspråk för annat ändamål. I naturvårdslagens inledande bestämmelser framförs att naturen är en nationell tillgång som skall skyddas och vårdas. Den skall även vara tillgänglig för alla enligt allemansrätten. Efterbehandlingen är därför en betydelsefull del av täktverksamheten där både planeringen och utförandet av efterbehandlingen bör ägnas särskild omsorg. Arbetet med efterbehandlingen bör företrädesvis ske successivt för att på det viset hålla brottytan så liten som möjligt. En efterbehandling kan, om den är väl planerad och utförd, även tillföra landskapet nya värden och ge förutsättningar för biologisk mångfald.

Möjligheten att återställa en täkt så att ett brytningsområde ansluter till omgivande terräng på ett naturligt sätt är något som ska beaktas redan vid tillståndsprövningen av en täkt. I princip bör inte tillstånd beviljas till täkter som efter avslutning lämnar bestående skador i landskapet. När det gäller bergtäkter är detta särskilt besvärligt. I de flesta fall är det näst intill oundvikligt att bergtäktverksamhet medför tydlig påverkan i landskapet. Efterbehandlingsfrågor bör beträffande bergtäkter därför särskilt uppmärksammas och kraven på lämplig lokalisering vara höga.

I ett område som ex Vastaddalen, där flera små bergtäkter ligger i anslutning till varandra, kan ett sätt att skapa god efterbehandling vara att samordna verksamheten mellan olika täkter genom en gemensam efterbehandlingsplan. Här ges då en möjlighet att ta hänsyn till naturen och terrängen utan att enskilda fastighetsgränser blir styrande för utformningen av efterbehandlingen.

RIKTLINJERNAS KONSEKVENSER FÖR STENINDUSTRIN

Arbetsstillfällen*1	Hela Sverige	1000 personer inom naturstensverksamhet, varav 200 personer inom brytning
	Halland	50 personer inom brytning
	Falkenberg	13 personer inom brytning
	Därtill kommer troligen lika många indirekt sysselsatta.	

Produktion *2

Blocksten, gnejs	Hela Sverige	50 000 ton	1994 , 52 000 ton 1995
Blocksten	Halmstad	42 000 ton	1994
Blocksten	Falkenberg	7 000 ton	1994

Exportinkomster *3	Staten eller kommunerna har ingen inkomst från själva exporten.
---------------------------	---

Källa:

*1 = Inkommet yttrande från Sveriges Stenindustris Förbund

*2 = Länsstyrelsen i Halland, SGU

*3 = Exportradet, Stockholm

REFERENSLITTERATUR

Områden av riksintresse, Naturvård, Hallands län. Länsstyrelsen i Hallands län, meddelande nr 1988:16

Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Naturvårdsverkets rapporter nr 3771 och 4037

Lag om hushållning med naturresurser m.m. Regeringens proposition 1985/86:3

Steningebergen- Vastaddalen: Översiktlig naturinventering, 1981-08-21, Carl Estmar m.fl.

Bygd att vårda! Program för kulturmiljövård, Falkenbergs kommun, Hallands läns museer, landsantikvarien 1991

Liten exkursionsguide, Stellan Ahlin, 95-05-11

Svensk flora, fanerogamer och ormbunksväxter, Krok-Almqvist 1984

Allmänna Råd 95:5, Bättre plats för arbete, Naturvårdsverket mfl

Allmänna Råd 95:3, MKB i miljöskydd- och naturvårdslagen.

Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län; Länsstyrelsen i Hallands län miljö-
vårdsenheten 1994:23.

INKOMNA SKRIVELSER
UNDER
SAMRÅDSPERIODEN

BESKRIVNING AV SAMRÅDET

Översiktlig studie för Vastaddalen mm upprättad i april 1996 har varit föremål för samrådsremiss 29 maj - 9 aug 1996. Förslaget har under denna tid varit tillgängligt för granskning i foajen till kommunstyrelsensalen på kontorstid samt i Ugglarpsboden under affärstid.

Information till allmänheten om samrådsremissen har delgivits via annonsering i Hallands Nyheter och Hallandsposten den 29 maj resp. 30 maj. Information till allmänheten om samrådsremissen har även anslagits på kommunens anslagstavla den 29 maj.

Förslaget har remitterats till myndigheter och förvaltningar enligt särskild utsändningslista.

Allmänheten har vid förfrågan gratis erhållit den översiktliga studien.

Allmänt informationsmöte ägde rum den 12 juni 1996 i kommunstyrelsensalen kl 18.30

Inkomna skrivelser presenteras nedan i något nedförminskat skick. Skrivelserna har kommenterats om så erfordrats. Angivet datum är skrivelsens ankomstdatum till kommunen.

INKOMMNA SYNPUNKTER

1. SAKÄGARE

1.1 Gemensamt yttrande från följande personer (37 st):

Jan Holmström	Svenstorp 1:17
Regina Johansson	Svenstorp 1:13
Åke Johansson	Svenstorp 1:11
?	Svenstorp 2:1
? Zell	Svenstorp 1:15
? Strand	Svenstorp 1:15
?	Äskered 3:3
?	Stenstorp 4:4
Bo Celanders	Stenstorp 3:12
Elon Sjöberg	Stora Berg 2:31
Tebe Sjöberg	Stora Berg 2:31
Stellan ?	Äskered 1:5
Inger Hag?	Äskered 3:2
Gunnel ?	Svenstorp 1:6
Ulla Carneffjord	Vastad 1:2
Bodil Holmström	Svenstorp 1:17
? Meijer	Vastad 1:11
Ann-Marie Meijer	Vastad 1:11
Barbro Törnell	Vastad 1:7
Charlotte ?	Vastad 1:10
?	Vastad 1:7

forts nästa sida

Valter Frisk	Äskered 1:6
Marianne Frisk	Äskered 1:6
Hasse Karlsson	?
Astrid Karlsson	Eskered ?
Anders ?	Äskered 3:3
Sigvard ?	Vastad 6:2
Jenny ?	Vastad 6:2
Ingrid Svensson	Svenstorp 1:18, 1:14, 1:5
Sylvia Karlsson	Svenstorp 1:14
Pernilla Svensson	Svenstorp 1:18
Victoria Svensson	Svenstorp 1:18
?	Svenstorp 1:11
Elin Andersson	Äskered 4:1
? Andersson	Äskered 3:1, Vastad 1:4
Britt Sjögren	Vastad 7:1
Olle Sjögren	Vastad 7:1

1996-08-07

ÖVERSIKTLIG STUDIE - SAMRÅDSHANDLING

GEMENSAMT UTTALANDE AV NÄRBOENDE TILL STENTÄKTER I VASTADDALEN
UGGLARPS STRAND 1996-07-18

Härmed redovisar vi vår uppfattning om den översiktliga studie som Falkenbergs Kommun låtit upprätta i april 1996.

Vi delar utredarnas grundläggande inställning som lyder: "*Med beaktande av de riksintressen som finns i området i dag, de värdefulla kultur- och naturmiljöer i området samt med anledning av närheten till befintlig bebyggelse bör täktverksamheten på sikt avvecklas*". (sid. 6, överst)

För oss är det viktigt att "RIKTLINJER FÖR TÄKTVERKSAMHETEN OCH BEBYGGELSEMILJÖN" (sidan 6 - 7) är tydliga. Vi anser därför att beskrivningen av delområden och efterbehandling skall omarbetas. Dessutom saknas det ett tidsperspektiv för avvecklingen.

1. Vid bedömning av täktärenden vill vi att kommunen skall följa Naturvårdsverkets rekommendationer om skyddsavstånd som säger att "*bergtäkter och krossverksamhet ej bör placeras närmre än 500 m till bostäder*." (sid. 33 sista stycket). Såväl befintliga som nya bostäder,
2. I enlighet med Naturvårdsverkets rekommendationer vill vi att pågående bergtäkter och stenkrossning inom 500 meter från bebyggelse skall avvecklas efterhand som de nuvarande tillstånden löper ut, någon förlängning eller utvidgning skall ej tillåtas för dessa.
3. Under den övergångsperiod som återstår tills verksamheten avvecklats vill vi liksom utredningen att stor omsorg ska läggas på efterbehandling av täktsåren och att detta skall ske under tillståndstiden.
4. För att betona vikten av efterbehandling vill vi att en eller några personer ska få kommunens uppdrag att övervaka efterbehandlingen. Samråd med dem som bor närmast skall ske i en demokratisk process.

Den översiktliga studien belyser för övrigt på ett utmärkt sätt problemen kring täktverksamhet och bebyggelsemiljö i Vastaddalen och utgör ett bra underlag för en fortsatt diskussion.

På bifogad namnlista har de personer/ fastighetsägare som instämmer i ovanstående skrivit under med namn och fastighetsbeteckning.

Kommentar: Efterbehandlingen i nu pågående täkter styrs upp i täkttillstånd. Tillsynen av täktverksamheten utifrån givna täkttillstånd sker idag av länsstyrelsen. Diskussioner pågår dock om att ev. överföra viss tillsyn till kommunerna. Lagstiftningsmässigt är detta möjligt, och så sker även i vissa kommuner. Kommunens kostnaden för detta skulle ev kunna täckas av del av täktavgiften. Tillsynen enligt miljö- och hälsoskyddslagen sker av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Tillstånd till täkt meddelas av länsstyrelsen. Samråd med sakägare etc. sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Se sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

1.2 Bengt Hökstedt, Vreda 1:5 och Stenstorp 4:4, 1996-08-08

Inledningsvis vill jag uttrycka min stora tillfredsställelse över att Falkenbergs kommun tagit initiativ till att skaffa sig en samlad bild av hur stenbrytningen skall se ut i framtiden inom kommunen.

I det följande skall jag endast uppehålla mig vid de synpunkter jag har som ägare av fastigheterna Stenstorp 4:4 och Vreda 1:5 i Slöinge respektive Eftra församlingar. Dessa fastigheter ligger i en mycket naturskön trakt med utsikt över den dal som sträcker sig en mil från gården Hulabäck och Undars mosse i söder till Stenstorpas bjär i norr.

På Vreda 1:5 låg fram till sekelskiftet 18-1900 ett av de båda Klevatorpen. Till detta torp som finns inritat på skifteskarta från 1850 brukades en trädgård. Torpet revs men trädgården, som inhägnats med stengårdsgård har bestått i sina grunder och många av de växter som odlades där finns fortfarande kvar genom att trädgården hävdats som äng och gräsmatta.

Bland de växter som odlats i trädgården finns följande arter: kvastmejlika, dubbla påsk- och pingstliljor, körvel, vintergröna, murgröna, syren, oxel, hassel, apel, körsbär, plommon, päron, krusbär, fläder, humle, valeriana, vildtulpan, tre sorters rosor varav den ena är den sällsynta äpplerosen, kejsarkrona. Av vilda växter och träd kan nämnas ek, al, nattviol, kaprifol, olvon, fibblor, grässtjälblomma, vitsippor, blåsippor, stora och små blålockor, gulmåra, johannesört, rölleka, slån, björnbär, älggräs, brunört.

Mitt emot denna underbara gamla trädgård, på ett avstånd av mindre än 200 meter har nu under ca 15 års tid legat ett väldigt skrotstensupplag som fortfarande inte helt är täckt och över huvud taget utgör ett i betydande grad störande inslag i landskapsbilden.

Enligt den nya täktplanen kommer stenbrytning att tillåtas mycket nära vårt hus och endast några meter ifrån vår tomtgräns i det västra av de områden som markerats med T2. Jag tycker att det lidande vi haft och fortfarande har till följd av redan befintligt stenbrott borde räcka för vår del.

Redan nu har vi klara bullerolägenheter av det krossverk som finns någonstans i brotten vid Bårarpsåsen - Steningebergen och det är inte rimligt att denna

belastning ytterligare ökar. Overhuvud taget visar utredningen endast de brottsplatser som finns i Falkenbergs kommun. Vi som bor i dalen mellan Steningebergen och Vastaddalen drabbas både av den stora verksamhet som finns i Halmstads kommun som av den som äger rum i Falkenberg.

I detta sammanhang kan man påpeka det orättvisa i att vårt hus i egenskap av befintlig bebyggelse får ligga endast 300 meter ifrån ny planerad täkt medan denna nya täkt gör att exempelvis ny bebyggelse underkastats stora restriktioner inom ett område av 500 meter från det nya stenbrottet. Detta gör att utnyttjandemöjligheterna av vår fastighet väsentligt inskränks utan att skyddet i lika mån ökar. Jag är av den meningen att en gräns av 500 meter från befintlig bebyggelse är ett absolut minimikrav.

Vid fastighetsbildningen 1906 fick mina fastigheter lagfaret servitut på utfartsväg över Vreda, vilket enligt min mening omöjliggör den planerade brytningen på denna fastighet.

I det östligaste av T2-områdena finns som framgår av den ornitologiska inventeringen skyddsvärda arter av den dignitet att stenbrott överhuvud taget inte kan komma ifråga.

I utredningen får man intrycket av att man anser att stenbrytningen inom Vastaddalen och angränsande områden har karaktären av ett riksintresse och därvid jämföras med malmbrytning, utvinning av olja och liknande. Som delvis framgår av utredningen är den sten som bryts av samma sorts gnejs som utgör berggrund i större delen av Sverige. De positiva effekter som stenbrytningen får på sysselsättningen uppkommer var man än bryter stenen och är naturligtvis inte specifika för det nu aktuella området. Det finns därför ingen som helst anledning att koncentrera stenbrytningen i Halland till kustlandet mellan Halmstad och Falkenberg, som har stor betydelse för rekreations- och friluftslivet. Det är tvärtom så att det nu kan anses vara brutet tillräckligt med sten i detta område och att därför andra områden borde komma ifråga.

Kommentar: *Täktområde T2 på Vreda 1:6 mfl förslås nedminskas så att 300 m till bostad på Stenstorp 4:4 uppnås. Ev servitutsväg över "Vredatäkten" torde kunna anordnas i kanten av täkten.*

Se sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

1.3 Emmaboda Granit AB, 1996-08-09

Emmaboda Granit AB har tagit del av samrådsförslaget till "Översiktlig studie, Vastaddalen m m". Vi vill framföra följande synpunkter på förslaget.

Först vill vi klargöra vår allmänna grundinställning att vi tycker att denna typ av utredningar, där riktlinjer dras upp för samhällets olika överväganden är bra. Samtidigt är det viktigt, att en sådan utredning så allsidigt som möjligt söker belysa hela problemkomplexet, allt från miljövärd till konsekvenserna för samhällsekonomin. Här anser vi att utredningen uppvisar brister.

Vi kan bara konstatera, att utredningen alltför ensidigt riktar in sig på miljö- och naturvårdsfrågorna. De frågor som rör vårt samhälles behov av långsiktigt fungerande företag, en rimlig råvarutäcksförsörjning för stenindustrin, ekonomiska aspekter, konsekvenser för arbetstillfällena, landets exportintäkter o s v belyses överhuvudtaget inte i utredningen. Här saknas en helhetssyn. Skall utredningen utgöra ett allvarligt menat styrinstrument så krävs enligt vår mening en helt annan bredd i frågeställningarna och allsidig analys av konsekvenserna. Vi anser det angeläget att utredningen kompletteras i detta avseende.

En utomordentligt väsentlig fråga för hela utredningen är den om Steningebergets eventuella klassning som fyndigheter av ämnen och mineral av riksintresse enligt NRL kap 2 § 7. Så vitt vi känner till aktualiserades frågan om sådant riksintresse redan 1993 av länsstyrelsen. Enligt uppgift föreligger sedan hösten 1995 ett konkret beslutsunderlag i ärendet från SGU. Detta talar för att frågan står inför ett mycket snart avgörande. Frågan om fyndigheternas eventuella klassning som riksintresse torde komma att ge en helt ny dimension till utredningen. Enligt vår bestämda uppfattning bör utredningen invänta resultatet av det arbetet innan planen överarbetas och riktlinjer för täktverksamheten antas av fullmäktige.

Vi beklagar och ifrågasätter starkt utredningens rekommendation att stenbrytningsverksamheten på sikt bör avvecklas i Vastaddalsområdet. Som vi ser det är en livskraftig

stenindustrin en naturlig del i ett levande kulturlandskap i dalgången. Stenindustrin har en långvarig tradition i bygden och detta kulturarv och den yrkeskunskap som byggts upp genom åren bör ges förutsättningar att utvecklas i stället för att avvecklas. Kulturlandskapet är inte något statiskt utan en produkt av en dynamisk process, där människans arbete och strävan under århundradenas lopp successivt format miljön.

Som företrädare för landets största prydnadsstenstillverkare är vi väl medvetna om Vastaddalens höga kvalitéer när det gäller bl a naturvård och kulturmiljö. Samtidigt är vi övertygade om att det bör finnas goda möjligheter för en fortsatt livskraftig stenindustri i Vastaddalen utan riksintressen eller andra intressen påtagligt skadas. Enligt vår bestämda uppfattning bör det gå att bryta sten på ytterligare ett antal ytor inom utredningsområdet utan men för varken landskap, för närboende eller miljön i stort. Detta förutsätter dock en dialog mellan de olika intressena. Vi är av den uppfattning att det bör finnas goda förutsättningar för en ökad samsyn för både bygdens och landets bästa. Här ger tyvärr utredningen i sitt nuvarande skick felaktiga signaler.

Vi vill påpeka, att så gott som all prydnadssten från denna del av Halland säljs till köpare utomlands, vilket ger Sverige avsevärda exportintäkter.

Emmaboda Granit AB anser sammanfattningsvis att utredningen i sitt nuvarande skick sänder felaktiga signaler till både industrin och allmänheten. Utredningsförslaget måste kompletteras och överarbetas innan riktlinjerna för täktverksamheten fastställs och antas av kommunfullmäktige. Vi är övertygade om att det finns goda förutsättningar för en dialog och samverkan mellan industrin, myndigheter, miljöintressen och allmänheten.

Bl a bör följande tas upp till fördjupad diskussion:

- Synsättet på stenindustrin i allmänhet och på täktverksamheten i Vastad i synnerhet bör nyanseras.
Emmaboda Granit delar gärna med sig av kunskap om modern teknik, arbetsmetoder o dyl. för att få en mer allsidig bild av verksamheten.
- Resultatet av utredningen av bergens eventuella riksintresse måste inväntas.
- En mer allsidig belysning av konsekvenserna för industrin, för sysselsättningen, för ekonomin och för bygden och samhället i stort måste redovisas.

Kommentar: Utredningen förslås bifogas en mycket översiktlig redovisning av konsekvenserna av en avveckling av stenindustrin i Vastaddalen (ex hur många som arbetar i täkterna idag etc). För att få en allsidig bedömning av de samhällsekonomiska aspekterna bör dock en konsekvensanalys även belysa vad samhället kan vinna på om stenindustrin inte finns kvar (ex vinster för turismen). Detta är dock svårare att redovisa och kan endast ske som hypoteser och föreslås därför ej ingå.

Se även sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

1.4 Gärde Advokatbyrå för Kerstin och Karl-Gustav Jahn, Vastad 1:1 och 1:6, 1996-08-09

På uppdrag av Kerstin och Karl-Gustav Jahn i deras egenskap av ägare till fastigheterna Vastad 1:1 och 1:6 får jag härmed anmäla följande synpunkter över framlagd utredning.

Makarna Jahn förvärvade fastigheterna 1991 av Domänverket. Av den överenskomna köpeskillingen var en ej oansenlig del enligt Domänverkets bedömning att hänföra till de särskilda värden som utgjordes av på fastigheterna befintliga täktmöjligheter. Mot denna bakgrund ingick makarna efter förvärvet ett avtal med Emmaboda Granit AB, varigenom bolaget tillförsäkrades rätten att på sätt avtalet angiver utvinna sten i första hand för prydnadsstensändamål ur fastigheten.

forts från föregående sida..

Om de tankegångar som nu framlagd utredning ger uttryck för skulle leda till sådana åtgärder i form av begränsningar i utvinningsrättigheter m m ifråga om makarna Jahns fastigheter, att makarna ej skulle kunna kompensera sig för den merkostnad de i samband med förvarvet fått vidkännas gentemot Domänverket, uppkommer den märkliga situationen att makarna nödgas överväga att framställa omfattande skadeståndsanspråk gentemot det allmänna på den grunden att de ansett sig ha blivit vilseledda. I komplement till utredningen bör dessa aspekter allsidigt beaktas.

I beskrivningen av riksintressena i området (sid 12 i utredningen) omnämnes i all korthet att SGU för närvarande studerar förutsättningarna för ett eventuellt inrättande av riksintresseområde inom distriktet jämlikt NRL 2 kap 7 §. Detta lagrum synes just åsyfta ett skydd för möjligheterna till utvinning av särskilt betydelsefulla ämnen av material, vilket översatt till normalt språkbruk synes innebära att rätten till utvinning av den kvalitet av blocksten som finnes på makarna Jahns fastigheter kan vara sådan, att den kan vara att hänföra till "riksintresse" i berörd lagstiftnings mening.

I sammanhanget skall nämnas, att det kommit till makarna Jahns kännedom att ett beslutsförslag framlagts av SGU redan i november 1995, tillkommet i nära samarbete med länsstyrelsen i Hallands län, vars innebörd just skulle vara att få fastställt att stenbrytning inom det nu aktuella området skulle vara att anse som ett självständigt "riksintresse". Om denna information är korrekt har det oerhörda inträffat att ett samhälleligt organ underlåtit att basera framlagda idéer och förslag på ett korrekt faktamaterial, och skulle redan av detta skäl fog finnas att underkänna utredningen som underlag för kommande beslut. Alltjämt givetvis under antagandet att informationen är korrekt förefaller det utesluter att de för utredningen ansvariga ej skulle ha känt till informationens innehåll.

I övrigt har makarna Jahn funnit det angeläget att framhålla följande:

Det torde redan av utredningen framgå, att den initierats av vissa närboende och att det ej varit oväsentligt för utredarna att tillgodose dessa närboendes intressen. Man har därvid i generella formuleringar angivit att bergtäkter och krossverksamhet ej bör placeras närmre än 500 meter till bostäder. Det förhåller sig så i makarna Jahns fall att i händelse planerade arbetsplatser kommer att ligga inom detta avstånd från befintliga bostäder, topografin m m på platsen är av sådan art, att de närboende kan anses tillförsäkrade det skydd de rimligen kan begära.

Utredningen berör ej annat än i förbigående aspekter av samhällsekonomisk och arbetsmarknadspolitisk art, aspekter som torde vara nog så väsentliga i ett sammanhang, där en del av det övergripande synsättet bör vara att skapa förutsättningar för ett bibehållande av en levande landsbygd. Enligt en vedertagen modell skapar en jordbruksarbetare eller stenbrottsarbetare med sin arbetsinsats i förlängningen förutsättningar för 30 ytterligare arbetstillfällen.

...forts från föregående sida

Det torde för berörda sak- och markägare vara av utomordentlig vikt att få utnyttja möjligheten till täktutvinning som en kompletterande verksamhet, om nu ej svåra problem skall uppstå för bibehållande av övriga rörelsedelar, jordbruk och skogsbruk. Detta skulle även förbättra möjligheterna att fortsätta pågående arbete med tillskapande av promenad och ridstigar, återställande av betesängar m m, vilket allt är ägnat att främja naturvårdssyften. Sett i ett sådant perspektiv torde närboendes eventuella obehag vara försumbara, särskilt som i och för sig beaktningsvärda önskemål att naturen ej på grund av sådan utvinning onödigtvis förstöres torde vara väl tillgodosedda genom de allmänna föreskrifter vad gäller återställningsarbeten som redan nu finns. I detta sammanhang bör även betonas det självklara intresse berörda markägare inom ramen för vad de ser som sin förvaltaruppgift har att till kommande generationer lämna över gårdar och landskap i samma vackra skick, i vilket de i sin tur emottagit egendomen från tidigare generationer.

Som en allmän norm ifråga om täkter av ifrågavarande slag torde gälla, att hinder därtför ej skall kunna resas, om de ej kan bedömas medföra påtaglig skada. Det göres gällande särskilt under hänvisning till de skyddsåtgärder m m som presenterats kommunens berörda representanter att en täktverksamhet i planerad omfattning ej skulle kunna förorsaka sådan skada.

Utredningen har underlåtit att omnämna, att Vägverket planerar att låta anlägga en ny sträckning av Kustvägen genom området. Rimligen bör detta förhållande och inte minst de störande men en sådan väg kan förorsaka närboende och eljest jämväl bli föremål för utredningens bedömningar.

Makarna Jahn emotsätter sig förslaget att det aktuella området skulle förklaras som "samlad bebyggelseområde" med generella byggnadslovkrav som följd, redan på den grunden att förslaget ej på ett tillfredsställande sätt motiverats.

Avslutningsvis är det sålunda makarna Jahns åsikt, att den nu framlagda utredningen är behäftad med så påtagliga och omfattande brister att den ej utan omfattande kompletteringar kan läggas till grund för några förslag eller beslut som kan leda till täktinskränkningar.

Kommentar: En markägare har ingen naturlig rätt till täktutvinning på den egna fastigheten. Täktverksamhet som innebär försäljning av utvunnet material måste i samtliga fall undraskas en prövning enligt gällande lagstiftning. I vissa fall kan ersättning utgå för försvårande av pågående markanvändning. Någon utfästelse om täktverksamhet på rubricerad fastighet finns ej från kommunens eller länsstyrelsens sida. Tvärtom har det från myndighetshåll hela tiden visats på de skyddsvärda aspekterna i området. Se utredningen !

Plankartan föreslås kompletteras med den planerade nya vägen.

Se även sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

1.5 JB Sten AB och Mobjer Sten AB, 1996-08-09

Efter att ha tagit del av samrådsförslaget vill vi gemensamt lämna följande synpunkter.

Våra företag arbetar sedan lång tid tillbaka med utvinning av prydnadssten i området. Genom vårt arbete med att förädla den halländska stenen för vi en gammal yrkestradition från bygden vidare. Samtidigt försöker vi "hänga med" i utvecklingen både vad gäller teknik, arbetsmiljö och i den allt viktigare miljöfrågan. Vi uppfattar också att vi företräder en livskraftig industri som tillför landet betydande exportinkomster. Arbetstillfällen skapas. Vår industri är en del i ett levande samhälle och kulturlandskap. Stenen i Vastaddalen är den viktiga råvaran och basen för hela vår verksamhet. Våra företag har hittills sett framtiden an med tillförsikt och är självklart beredda att ta ett vidgat miljöansvar i nära samråd med såväl myndigheter som boende i området.

Det är därför med bestörtning och känsla av stor oro för framtiden som vi tar del av utredningsmaterialet. Signalen i utredningen, som vi uppfattar den, är entydig. "Täktverksamheten bör på sikt avvecklas" (sid 6)!

Vi kan konstatera, att kvalitén på stenen i våra täkter är utomordentligt god. Självklart kan det inte uteslutas att liknande stenkvalitéer kan finnas på andra håll i Halland. Varje fyndighet är dock på sitt sätt unik och det är dessa egenskaper som marknaden uppskattar och som gör just stenen från Vastaddalen attraktiv. Vi anser det vara ett allvarligt misstag att grunda utredningens avvecklingstanke på så lösa grunder som "erfarenheterna från denna inventering samt översiktliga karteringsarbeten i Sydsverige indikerar att" (sid 35). Vi känner väl till att ett flertal försök med prydnadsstenbrytning gjorts bl a öster om E 6 med usekulerat resultat. Så länge inte samhället klart kan visa på annan likvärdig lokal bör man inte föreslå en avveckling i Vastaddalen.

Utredningen pekar i och för sig ut 2 mindre områden (T 2) där täktverksamhet bör kunna tillåtas. Dessa områden verkar närmast vara tillkomna på teoretiska grunder utan någon kunskap om det lokala bergets kvalitet. Det förtjänar att påpekas, att båda områdena ligger i anslutning till befintliga stenbrott där det f n inte bedrivs någon verksamhet. Mycket talar för att det finns indikationer på undermåligt berg i just de delområdena.

Vad gäller kvalitén på stenen i området i övrigt så kan vi konstatera, att berget sedan några år tillbaka föreslagits utgöra ett material av riksintresse enligt NRL 2 kap § 7. Ett beslut i frågan kan förväntas inom snar framtid. Utredningen berör bara ytligt frågan kring en eventuell klassning av berget som riksintresse. Eftersom det kan vara av avgörande betydelse för ställningstagandena bör resultatet av det pågående arbetet med riksintresset avvaktas innan utredningen slutförs och riktlinjer för täktverksamheten antas av fullmäktige.

Beträffande prydnadsstenindustrins ekonomiska betydelse kan vi konstatera, att så gott som all produktion från täkterna i Halland går på export. Detta innebär viktiga exportintäkter för landet. Det finns också ute i samhället ett allmänt ökande kvalitetsmedvetande bland konsumenterna. Detta medför en strävan till ökad användning av rena naturmaterial. Efterfrågan på stenprodukter ser vi klart i stigande. Som vi ser det bör det för landet vara angeläget att inom rimliga gränser nyttja de resurser som vi har. Vi är helt övertygade om att betydligt större områden går att nyttja för prydnadsstentäkt utan att de andra intressena i dalgången behöver ta skada. Här är det fråga om att nå en dialog mellan myndigheter, närboende och industrin. Från industrins sida ser vi fram mot en sådan utveckling i stället för att tvingas in i en konfrontation med hot om en avveckling. Enligt vår uppfattning måste utredningen kompletteras, arbetas om och mynna ut i annorlunda slutsatser vad gäller riktlinjer än vad samrådsförslaget visar upp.

Vastaddalen är i dag ett levande landskap som vuxit fram genom människans påverkan under århundradenas lopp. Prydnadsstenindustrin är en naturlig del i detta kulturlandskap likaväl som jordbruks- och skogsindustrin. Genom vår verksamhet skapas nya landskap med nya kvalitéer som ersättning för de som försvinner. Vi menar att stenindustrin även för framtiden bör vara en del i detta landskap. En levande bygd som förutsätter människor i arbete och utveckling. Vi har svårt att se att eventuella motsättningar mellan stenindustrin och naturvårds- och miljöintressena skulle vara av sådan art att en avveckling av vår näring måste genomföras.

Det förtjänar att påpekas, att miljöstörningarna för de boende under de senaste åren har varit exceptionella men av tillfällig art. Störningarna har varit orsakade av trafik med krossstensleveranser till det pågående motorvägsbygget. Efter denna tillfälliga period går nu den samlade verksamheten i bygden ner till mer normal omfattning och därmed uppnår man en väsentlig minskning av dessa störningsmoment.

...forts från föregående sida

Vad gäller arbetstillfällen så kan vi notera, att branschen inte bara skapar arbete åt stenarbetarna. Ett flertal olika sektorer inom bl a service-, underhålls-, reparations- och transportledet får delar av sitt underlag från och är beroende av vår industri. En avveckling av prydnadsstenindustrin skulle sannolikt komma att få allvarliga följder även för dessa näringar.

Beträffande utredningens beskrivning av arbetsmetoder, teknik, sprängningsförfarande mm kan vi inte begära att alla delar skall vara korrekt beskrivna. Man kan dock påpeka, att linsågningsteknik förekommer frekvent i våra stenbrott. Sprängning med dynamit har aldrig skett på det sätt som beskrivs.

Mängden skrotsten i förhållande till mängden utvunnen prima sten är idag sannolikt lägre än under äldre, historiska brytningsperioder. Dagens arbetsmetoder har medfört ett större nyttjande av stenen. Självklart strävar branschen efter så liten andel skrotsten som möjligt och har ständigt olika avsättningsmöjligheter för ögonen. Krossning till ballastmaterial är ett sådant område. Som exempel på tidsperspektivet i den hanteringen kan nämnas att ca 10 års skrotstensproduktion i ett brytningsområde krossades ner på ca 1 månad när behov fanns av sådant material. En ökad avsättning av sådant sekundärt material motverkas bl a av höga hamnavgifter.

Sammanfattningsvis anser vi att utredningen saknar en helhetssyn på problemställningen. Slutsatsen att verksamheten bör avvecklas kommer att lägga en "död mans hand" över kommande investeringar. Förslaget i nuvarande tappning motverkar företagsekonomiska satsningar på miljöfrämjande teknik. Vi begär därför att

- utredningen omarbetas och kompletteras med en allsidig belysning av olika aspekter och inte enbart naturvårds- kulturvårds- och miljöfrågor
- frågan om stenens riksintresse skall klargöras innan utredningen avslutas och antas
- utredningen även belyser konsekvenserna för industrin, servicenäringarna, arbetstillfällena, ekonomin o dyl av en eventuell avveckling
- utredningens grundläggande inställning om att täktverksamheten på sikt skall avvecklas ändras.

Kommentar: I utredningens inledning framgår bl a att områdesindelningen ej baseras på bergkvalitén utan på andra aspekter. Beskrivningen av arbetsmetoder, teknik etc har skett av utomstående geolog. Se även sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68. Se även kommentarerna sid 49.

2. MYNDIGHETER OCH FÖRVALTNINGAR

2.1 Bygglövsnämnden, 1996-06-13

Ingen erinran

2.2 Kultur- och fritidsnämnden, 1996-07-01

Kultur/fritidsnämndens beslut

- Anta Kulturmiljöavdelningens förslag till yttrande som sitt eget

Ärende

Stadsbyggnadskontoret har upprättat en översiktlig studie över Vastaddalen m. m., (med riktlinje för täktverksamheten och bebyggelsemiljön). Studien har här efter tillställts Kultur/Fritidsnämnden för dess eventuella yttrande. Ärendet har av nämnden remitterats till kulturmiljöavdelningen för synpunkter.

Synpunkter på förslaget skall vara Stadsbyggnadskontoret tillhanda senast 9 augusti 1996.

Beredning

Se Kulturmiljöavdelningens förslag till yttrande
Se arbetsutskottets protokoll § 43/96

Yttrande avseende översiktlig studie för Vastaddalen m. m.

Stadsbyggnadskontoret har upprättat en översiktlig studie över Vastaddalen m. m., (med riktlinje för täktverksamheten och bebyggelsemiljön). Studien har här efter tillställts Kultur/Fritidsnämnden för dess eventuella yttrande. Ärendet har av nämnden remitterats till kulturmiljöavdelningen för dess synpunkter.

Kulturmiljöavdelningen får med anledning härav anföra följande:

Förslaget synes i sin allmänna utformning mer ägnat att tillgodose vissa enskilda personers önskemål om ett "status quo" för området än att studera planområdet ur vidare samhällsekonomiska, arbetsmarknadspolitiska och naturvårdsmässiga aspekter.

Att i så hög grad belägga delar av området med allmänna men starka inskränkningar medför stora problem för områdets utveckling sett ur bl. a. jordbrukssynpunkt. För åtskilliga jordbruksfastigheter kan tillgång till sten- eller grustäkt ge en önskvärd intäktsförstärkning och utjämna säsong- eller strukturmässiga förändringar.

Efter att den stora områdesplanen för Ätrådalen antogs har det vid olika tillfällen anförts att dess omfattande inskränkningar medfört och medför i vissa fall begränsningar i att utveckla ett rationellt och effektivt jordbruk. Samma synpunkter kan även här anföras.

Det kan i detta sammanhang vara värt att framhålla en välformulerad tanke av en i kommunen verkande arkitekt. "Det väsentliga är inte vad som ändras, utan vad som kommer istället", varmed bör förstås att en förändring även kan vara av positiv natur.

Med hjälp av omfattande återställningsplaner skulle de gå att efter även en omfattande stentäkt återställa området som det sett ut för längre tid sedan. I flera av områdets bergspartier har olika former av stentäkt förekommit alltsedan sekelskiftet. Sären i bergen är stora och väl synliga. Berget har huggits sönder än här och än där utan att något återställningsarbete skett. Stora håligheter och sönderfallna bergsstycken blandat med s. k. skrot är allmänt förekommande.

Det borde nu kunna ske en tillrättning och förbättring. Efter att stentäkt skett skulle det ankomma på markägaren att tillse att marken bereddes så att exempelvis skogsplantering kunde ske. Kanske skulle åter lövskogen kunna återkomma.

Det kan också anföras att med avseende på det rörliga friluftslivet skulle området långsiktigt efter återställningsarbeten kunna bli avsevärt mer

...forts från föregående sida

attraktivt. Både som allmänt rekreationsområde och med tanke på den intressanta flora och fauna som finns i området.

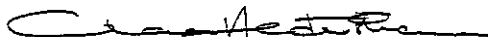
Det finns också skäl att något beröra arbetsmarknadspolitiska synpunkter. En förutsättning för det levande landskapet är att det finns bärkraftiga jordbruksenheter. Som ovan berörts skulle lämpliga sten- och grustäkter kunna ge ökat underlag för jordbruksdrift.

Men i än större omfattning gäller detta stentäkterna. Här sysselsätts idag minst ett tiotal personer. Ur samhällsekonomisk synpunkt innebär detta att det ger underlag för ett trettiotal personers uppehålle. En inte oväsentlig faktor i sammanhanget.

Slutligen vill också kulturmiljöavdelningen anføra att det är avdelningen bekant att Vägförvaltningen arbetar med vägplanering i området, som syftar till att dra ny väg, som förbinder nuvarande vägen från Berte med gamla kustvägen. Denna planering synes inte till någon del behandlats i denna studies utredningsarbete.

Med hänvisning till vad ovan anförts får kulturmiljöavdelningen föreslå nämnden uttala att föreslagen studie omarbetas och studeras med vad i detta yttrande angivits.

Falkenberg i den ljusa sommarnattens månad 1996
för Kulturmiljöavdelningen

Claes Hederstierna

Kommentar: *Se sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.*

2.3 Brandförsvaret, 1996-07-05

Ingen erinran

2.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden 1996-08-20

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

tillstyrka förslag till översiktlig studie med riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön i Vastaddalen, med följande ändringar och tillägg:

- Studien bör inarbetas i översiktsplanen för Falkenbergs kommun.
- Studien bör bättre betona vikten av omsorgsfull efterbehandling av bergtäkter
- Riktlinjerna bör innehålla tidpunkt för slutavveckling av all täktverksamhet inom området. Nämnden föreslår att denna tidpunkt sätts till år 2005.

Redogörelse för ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över översiktlig studie över Vastaddalen m m, innehållande förslag till riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön i området.

...forts från föregående sidaFörslag

Monica Carlsson (c) föreslår att nämnden beslutar att studien bör inarbetas i kommunala översiktsplaneringen.

Ordföranden finner att nämnden antar förslaget om att studien bör inarbetas i kommunala översiktsplaneringen.

Per Sjövall (s) föreslår att studien tydligare betonar vikten av en omsorgsfull efterbehandling av bergtrakter.

Ordföranden finner att nämnden antar förslag om att studien skall tydligt betona vikten av en omsorgsfull efterbehandling av bergtrakter.

Per Sjövall (s) och Vagn Abel (mp) föreslår att riktlinjerna bör innehålla en tidpunkt för slutavveckling av all täktverksamhet inom området. Tidpunkten sätts år 2005.

Monica Carlsson (c) föreslår att studien skall innehålla en tidsbegränsad avvecklingsplan för täktverksamheten inom området.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen emot varandra och finner att nämnden beslutat anta förslag om en tidsbegränsad avvecklingsplan till år 2005.

Omröstning begärs

Ja-röst för en tidsbegränsad avvecklingsplan till år 2005

Nej-röst för en tidsbegränsad avvecklingsplan

Omröstningsresultat

<u>Ja</u>	<u>Nej</u>
Per Sjövall (s)	Monica Carlsson (c)
Margareta Bengtsson (s)	Martin Johnsson (m)
Barbro Swansson (s)	Bo- Gunnar Andersson (c)
Bengt Hackberg (s)	Uno Kristensson (c)
Jan-Inge Johansson (s)	Sven-Bertil Svensson (m)
Vagn Abel (mp)	

Med 6 ja-röster mot 5 nej-röster antar miljö- och hälsoskyddsnämnden förslaget från Per Sjövall (s) och Vagn Abel (mp).

Kommentar: Studien med sina riktlinjer avses utgöra ett allmänt underlag för kommunens beslut i täkt- och bebyggelsefrågor i Vastaddalen. För att kunna betraktas som en delöversiktsplan erfordras även en utställning mm (PBL kap 4). Möjligen kan kommunen besluta att studien skall utgöra ett program för kommande ÖP.

Av studiens underlagsmaterial framgår utredningens syn på efterbehandling.

Se sammanfatningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

2.5 Länsstyrelsen 1996-08-28

Samråd om FÖRSLAG TILL ÖVERSIKTLIG STUDIE FÖR VASTADDALEN M. M., Falkenbergs kommun

Länsstyrelsen har tagit del av rubricerad studie upprättad i april 1996 och lämnar följande synpunkter.

När det gäller studiens formella/juridiska status i förhållande till plan- och bygglagen kan allmänt framhållas att utredningar av detta slag kan bli till "intet förpliktigande" om inte något slag av politiskt ställningstagande görs beträffande studiens innehåll och förslag. Länsstyrelsen utgår ifrån att studien - till dess att ny ÖP för området antagits - är ett allmänt underlag för kommunens beslut i täkt- och bebyggelsefrågor i Vastaddalen. Alternativt kan kommunen besluta att studien skall utgöra ett "program" i dessa frågor för kommande ÖP och att programmets riktlinjer skall följas. Vilken väg som väljs är kommunens sak att besluta. Länsstyrelsen anser att studiens innehåll och förslag är mycket angelägna med hänsyn till behovet av att tillgodose riksintressena för kulturmiljövård och kustlandskapet på ett tydligare sätt.

Med förbehållet att det är länsstyrelsen som beslutar i täktfrågor anser länsstyrelsen ändå att studiens riktlinjer skall följas.

Länsstyrelsen har remitterat ärendet till vissa regionala myndigheter. Telia AB, I16/Fo31 samt Skogsvårdsstyrelsen har inga erinringar. Vägverket har inte heller några invändningar men noterar att det kan bli aktuellt med en ombyggnad av väg 660 mellan Skällentorp och Vastad samt väg 659 mellan Vastad och Slöinge. En sådan ny väg skulle då utgöra en fortsättning av kustvägen (väg 610) till Slöinge.

Yttrande från Statens Naturvårdsverk samt från SGU biläggs. Som kommentar till dessa angående eventuell riksintresseförklaring enligt 2:7 NRL som länsstyrelsen initierat för åtta fyndigheter av "hallandsgnejs" kan anföras att detta ärende kommer att remitteras till Halmstads och Falkenbergs kommuner. Länsstyrelsen är i denna fråga angelägen om en samsyn med berörda kommuner.

Beträffande riktlinjerna för olika delområden (sid. 6-7) kan anföras följande:

T1: "Marken kan ej" bör utbytas mot "Marken bör ej"

T2: Första meningen bör ersättas med följande: "Marken bör normalt kunna upplåtas för täktverksamhet efter särskild prövning".

T3: Riktlinjerna bör skrivas tydligare för att undvika olika tolkningar. Den kan t. ex. uppfattas olika av exploatörer och närboende. Var upplag av t. ex. blocksten skall ske regleras bl a i täktplanen. Om upplag av skrotsten skall "anordnas på annan plats" borde i så fall denna studie redovisa var skrotstenen skall deponeras. Transportavstånd till upplagsplats är därvid avgörande, sett ur exploatörens synvinkel. Det bör också framgå att det är länsstyrelsen som meddelar tillstånd för täkterna.

B1: Som underlag för riktlinjerna bör i samråd med länsmuseum tas fram råd/underlag för hur bebyggelsen kan utformas.

B2: Första meningen: "bebyggelse kan provas" bör utbytas mot "skall provas". Även kravet på anpassning till lokal byggnadstradition bör vara starkare. Enligt länsstyrelsens mening är det synnerligen tveksamt att komplettera med ny bebyggelse på fälten intill och väster om kyrkan. Detta kan få stor inverkan på den äldre kyrkobyggnaden och kyrkomiljön.

R: I riktlinjen kan tilläggas att befintlig bebyggelse också kan regleras med områdesbestämmelser.

...forts från föregående sida

Beträffande underlagsmaterialet sid. 8 och framåt kan påpekas följande:

På sid. 11 och 12 har skett felbeteckning av riksintressena NN 15 resp. NN 16.

På Sid. 21 bör texten med de skyddsvärda växtlokalerna ha numrering i likhet med kartan på sid. 22. Det kan även tilläggas att det finns blåsippa inom område 3.

Avsnittet om skrotsten, sid. 33.

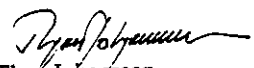
I vissa fall, då skrotstenen inte behövs för efterbehandling av takten, skrivs i taktbesluten in villkor att skrotstenen inte får finnas kvar som upplag efter tillståndstidens utgång. Alternativt villkoras att upplagen vid deponering inte får ha större höjd än 80 cm. Upplagen får då finnas kvar inom området. Det förutsätts dock att skrotsten deponeras så att den ska kunna användas senare samt att deponeringen kan ske med hänsyn till naturmiljön/landskapsbilden.
Jfr också kommentar till T3 ovan.

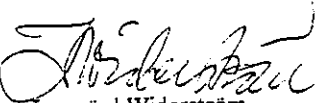
I övrigt kan noteras att Vastaddalen har högvärdig jordbruksmark och att det är angeläget att jordbruksdriften i området kan fortsätta och utvecklas.

I avsnittet om underlag kan också noteras beträffande vatten och fiske att förutom Suseån och Mostorpsån finns ytterligare två havsöringsförande bäckar, Kvarnabäcken och Ugglarpsbäcken, av regionalt intresse.

Materialet har inom länsstyrelsen granskats av försvarsenheten (Alf Nilsson), kommunikationsdirektören, lantbruksenheten (S-E Magnusson), fiskeenheten (Peter

Norell), sociala enheten (Hans Hägglund), miljövårdsenheten (Kerstin Jungåker och Mauritz Sandholm), kulturmiljöenheten (Mats Folkesson), rättssekretariatet (Per Widell) och plan- och bostadsenheten.

Thor Johansson

Ingegärd Widerström

Kommentar: Riktlinjerna föreslås justeras enligt följande:

T1 = enligt länsstyrelsens förslag

T2 = "-

T3 = Ny text: Marken bör kunna upplätas för taktverksamhet inom bef. täkter efter särskild prövning. En gynnsam efterbehandling skall särskilt eftersträvas med beaktande av områdets värde som närrekreationsområde. Sluttningsarna mot Vastaddalen skall förbli intakta. MKB erfordras. MKB'n bör bl a belysa lagringen av skrotsten och blocksten.

B1 = Texten kompletteras med att samråd bör ske med landsantikvarien.

B2 = Första meningen enligt länsstyrelsens förslag. Vid upprättande av ev detaljplan bör utformningsbestämmelser tillämpas för den nya bebyggelsen. Exakt placering av ev. ny bebyggelse samt ev. påverkan på kyrkomiljön studeras i detaljplanen.

R = Texten kompletteras enl. länsstyrelsens förslag.

Underlagsmaterialet justeras enl länsstyrelsens förslag.

2.6 Naturvårdsverket 1996-08-29

Förslag till översiktlig studie för Vastaddalen m m (med riktlinjer för taktverksamheten och bebyggelsemiljön), Falkenbergs kommun.

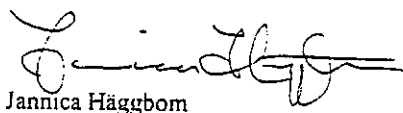
Efter genomgång med Naturvårdsverkets tidigare takthandläggare Lennart Vilborg lämnas följande synpunkter på studien:

Naturvårdsverket tycker att det är bra att denna typ av studier utförs för områden där det finns risk för konflikt mellan taktverksamhet och bebyggelse. Detta inte minst med tanke på att man får större möjlighet att bedöma ansökningar om takttillstånd enligt ML i de i studien föreslagna lägena för taktverksamhet.

Vidare är det viktigt att det framgår tydligt att avståndet mellan takt och bebyggelse bör vara minst 500 m.

För områden av riksintresse enligt 2 kap 6§ NRL är det länsstyrelsens sak att bevaka att de värden som ligger till grund för att ett område har bedömts vara av riksintresse inte skadas påtagligt. Länsstyrelsen har dock också ett ansvar för materialförsörjning enligt 2 kap 7§ NRL.

Enligt uppdrag

Jannica Häggbom

Kommentar: Se sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

2.7 Statens Geologiska Undersökning (SGU), Göteborgsfilialen, 96-08-29

Förslag till översiktlig studie för Vastaddalen mm, Falkenbergs kommun

(Lst dnr 2010-2662-96)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad studie. Med anledning härav får SGU anförda följande:

Länsstyrelsen i Hallands län har i skrivelse den 24 augusti 1993 föreslagit att åtta fyndigheter av "Hallandsgnejs" inom Falkenbergs kommun skall förklaras som riksintressen enligt 2 kap 7 § 2 st naturresurslagen (NRL).

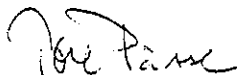
SGU har i september 1995 överlämnat förslag till beslut till Naturvårdsverket avseende riksintresseförklaring av dessa fyndigheter. Såvitt SGU är bekant har Naturvårdsverket remitterat förslaget för synpunkter till länsstyrelsen. SGU har ännu ej fått något besked i frågan från Naturvårdsverket.

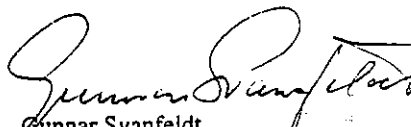
Mot bakgrund av ovanstående förutsätter SGU att länsstyrelsen och kommunen i planarbetet bevakar och hävdar de föreslagna riksintressena enligt NRL 2 kap 7 § 2 st.

I sammanhanget vill SGU erinra om att mineralfyndigheter inte kan omlokaliseras. De måste utvinnas där de är belägna.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad filialchef.

I handläggningen har deltagit avdelningsdirektör G Svanfeldt.

Tore Påsse

Gunnar Svanfeldt

Kommentar: Beslut om riksintresseområden enligt NRL 2:7 har 96-12-12 fattats av SGU (Sveriges Geologiska Undersökning) tillsammans med Naturvårdsverket. Riksintresseområdena utgörs i princip av de nu pågående stenbrotten (4 st i Vastaddalen i Falkenbergs kommun samt 4 st i Halmstad kommun). OBS. Samråd om riksintresseområdena har ej skett med kommunen. Bergtäkter i Falkenbergs kustområde kan strida mot de övriga för kommunen betydelsefulla intressen som finns i kustområdet (boende, turism, naturvård etc) och den tendens som finns om ökat boende och turism i kustområdet.

Klassningen som riksintresse ifrågasätts till viss del, då det i NRL propositionen sid 166 framförs att material som skall utgöra riksintresse skall ha stor betydelse från försörjningsberedskapssynpunkt för landet.

Utredningens användning av ordet "lokalisering" har en vidare betydelse. Utredningen anser det inte självklart att en fyndighet måste utvinnas, utan en avvägning mot andra intressen bör alltid göras.

Se även sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

2.7 Halmstad Kommun

Kommunstyrelsen	1996-09-05	6
Kommunstyrelsens arbetsutskott	1996-08-27	2

Stadsbyggnadskontoret

STADSBYGGNADSKONTORET
FALKENBERG
1996-09-10
PT-0067

KS § 140
AU § 321

Dnr 96/SK0168 436

Översiktlig studie av Vastaddalen m m i Falkenbergs kommun med riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön

Stadsbyggnadskontoret i Falkenbergs kommun har upprättat ett förslag till riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön i Vastaddalen.

Stadsbyggnadskontoret har den 16 augusti upprättat ett förslag till yttrande.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen beslutar

att avge yttrande i enlighet med upprättat förslag.

Kommunstyrelsen beslutar

att bifalla arbetsutskottets förslag.

...forts från föregående sida

Översiktlig studie av Vastaddalen m m i Falkenbergs kommun med riktlinjer för täktverksamheten och bebyggelsemiljön

Mot bakgrund bl a av de klagomål och synpunkter på täktverksamheten som framförts från närboende samt miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommuns begäran att områdesbestämmelser upprättas för området ifråga, har stadsbyggnadskontoret i Falkenberg i april 1996, presenterat en översiktlig studie med förslag till hur täktverksamheten i Vastaddalen m m bör bedrivas, samt bebyggelserekommendationer. Med beaktande av riksintressen, värdefulla kultur- och naturmiljöer i området samt med anledning av närheten till befintlig bebyggelse föreslås täktverksamheten på sikt avvecklas och lokaliseras till annan plats i Falkenbergs kommun där de motstående intressena är färre. Under en övergångsperiod föreslås endast två avgränsade områden upplåtas till ny täktverksamhet (T2) och redan befintliga täkter få utvidgas endast om syftet är att åstadkomma en förbättrad efterbehandling (T3). Ny bebyggelse i området föreslås provas mycket restriktivt och endast som enstaka avstyckning för bostadsändamål eller generationsväxling och ej närmare pågående täktverksamhet än 500 meter.

Med anledning av att utredningsområdet gränsar till Halmstads kommun får kommunen, som beretts tillfälle att avge yttrande, anföra följande.

Självklart bör utredningsområdet för "Vastaddalen m m" utvidgas till att också omfatta delar av Halmstads kommun. En sådan naturlig gränsdragning bör följa foten av Bårarpsberget och i sydväst omfatta resterande del av riksintresset för kulturminnesvård (KN22). Förslaget till avgränsning framgår av bifogade karta (bil A). Inom det angivna området bör inte några nya bergtäkter tillåtas.

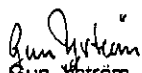
I gränsen mot Falkenbergs kommun pågår täktverksamhet inom fastigheterna Åskered 3:1 och 1:7 vid gården Mokrik. Brytning av blocksten påbörjades 1979 och pågår idag inom två från varandra skilda täktområden. Exploatören och tillika markägaren har under ett antal år kontinuerligt krossat i stort sett all skrotsten som avyttrats som vägbyggnadsmaterial. Störningarna från verksamheten har i första hand hänförs

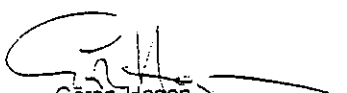
till sönderdelning av skrotstenen och efterföljande krossning. Halmstads kommun, som under hand följt arbetet med nu föreliggande studie av Vastadsområdet, har nyligen tagit upp en diskussion med exploatören avseende den fortsatta verksamheten. Härvid har påtalats önskvärdheten av att flytta krossen till lägsta täktnivå inom det södra täktområdet. Härigenom bedöms olägenheterna minimeras för närboende. Dessutom har kommunen uttalat som sin uppfattning att man inte är beredd att tillåta utvidgning av täkterna annat än som ett led i att åstadkomma en förbättrad efterbehandling.

Vad gäller bebyggelsefrågan anger Falkenbergs kommun att de har för avsikt att "förklara" Vastaddalen som ett område som i sin helhet skall omfattas av begreppet "samlad bebyggelse" enligt PBL. Härigenom ställs krav på bygglov för all nyutvecklad bebyggelse och tillbyggnader av befintliga hus. Bebyggelsestrycket inom Halmstads kommundel är ringa. Något direkt behov av att införa begreppet "samlad bebyggelse" bedöms inte motiverat.

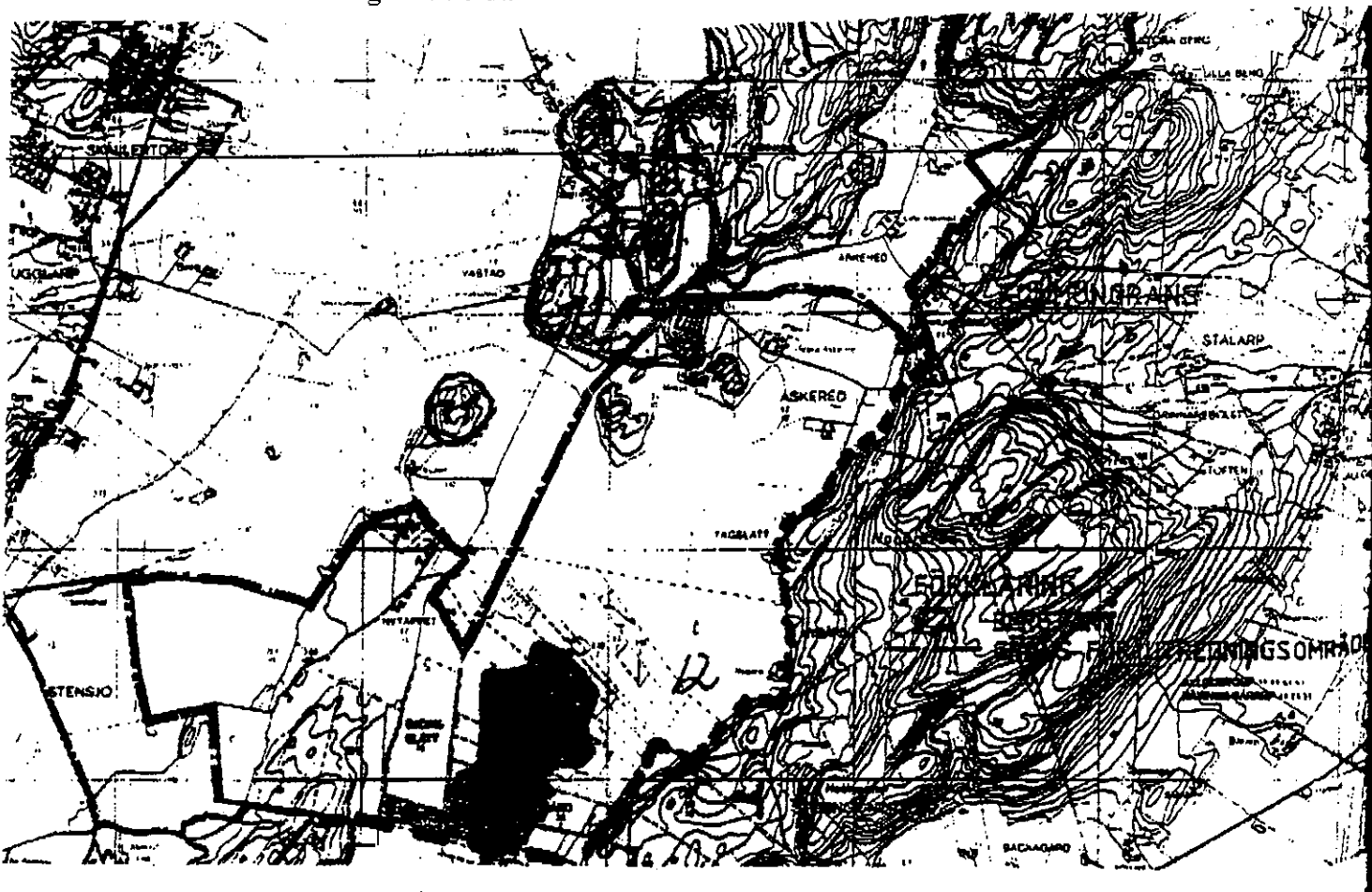
Mot Falkenbergs kommuns intentioner att på sikt avveckla täktverksamheten och lokalisera denna till annan plats i kommunen, står länsstyrelsens förslag (i yttrande till Sveriges geologiska undersökning 1993-08-24) att de kända brytningsförekomsterna av Hallandsgnejs redovisas som riksintresse enligt 2 kap 7 § 2 st naturresurslagen. Förutom de större blockstenstäkterna i Bårarp, Nannarp och Tiarp avsågs också de nu pågående i Vastaddalen. Då utgången av detta ärende är av stor betydelse, bör Falkenbergs kommun avvakta innan man tar slutlig ställning till Vastaddalsutredningen.

Halmstads kommun menar att gemensamma bestämmelser för täktverksamhet avseende hela Vastaddalsområdet skall gälla. Detta kan ske genom riktlinjer, områdesbestämmelser eller rekommendationer i översiktsplan 96 för Halmstads kommun som för närvarande är under utarbetning.

Gun Westrom
Kommunstyrelsens ordförande

Göran Heggen
Kommunchef

...forts föregående sida

Kommentar: Kartan på sidan 5 i studien föreslås justeras så att utredningsområdet utökas enligt önskemål. Inga beteckningar skall dock enligt vidare önskemål från Halmstad kommun utläggas.

Vid den kommande behandlingen av ärendet i Falkenbergs kommunfullmäktige kommer beslutet endast att avse utredningsområdet inom Falkenbergs kommun. Halmstad kommun avgör själva ärendets fortsatta handläggning för den delen som berör Halmstad kommun.

Se även sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

3. INTRESSEFÖRENINGAR, SAMMANSLUTNINGAR MFL

3.1 Hallands länsmuséer, 1996-08-02

Angående översiktlig studie, Vastaddalen m m, med riktlinjer för täktverksamhet och bebyggelsemiljön.

Stadsbyggnadskontoret och miljö- och hälsoskyddskontoret i Falkenbergs kommun har översänt rubricerade ärende till landsantikvarien för samråd.

Vastaddalen är av riksintresse för bl a kulturmiljövården. Det är viktigt att riktlinjer upprättas för att ge ett adekvat skydd för områdets bebyggelse och landskapasbild. Falkenbergs kommuns samrådshandling är ett bra initiativ härvidlag. På sikt vore det önskvärt att Vastaddalens bebyggelsemiljö även reglerades i form av områdesbestämmelser.

Landsantikvarien instämmer i riktlinjerna för bebyggelsen i området med följande tillägg:

Inom delområde B 2 bör kravet vara att ny bebyggelse *skall* prövas i detaljplan. Eventuellt ny bebyggelse antas vara sammanhållen och hamnar i anslutning till tätbebyggt område. Dessutom är läget känsligt ur landskapsbildssynpunkt.

Vad gäller delområde B 2 kan detta även ur arkeologisk synvinkel vara av intresse. Läget i närheten av kyrkan indikerar att detta är en potentiell fyndplats. Eventuell ny markanvändning bör därför föregås av en arkeologisk utredning.

Befintlig bebyggelse i delområde R bör regleras med detaljplan eller *områdesbestämmelser*.

För att säkerställa att riksintresset inte "påtagligt skadas" bör ärenden som gäller nybyggnation inom området remitteras till landsantikvarien. F ö bör bygglovplikten även gälla ekonomibyggnader.

Landsantikvarien instämmer i de riktlinjer för täktverksamheten som upprättats och att denna på sikt bör avvecklas inom det utredda området.

Med vänlig hälsning
I tjänsten

Erik Rosengren
Tf landsantikvarie

Björn Ahnlund
Antikvarie

Kommentar: Krav på utökad bygglovspflicht ex för ekonomibyggnader kan endast ställas i en detaljplan eller i områdesbestämmelser. Se sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68 samt även kommentarerna till länsstyrelsens yttrande sid 58.

3.2 Sveriges Stenindustri Förbund, 1996-11-13

Ang. Översiktlig studie VASTADDALEN M M, Samrådsremiss

Sveriges Stenindustriförbund har nyligen fått del av rubricerad handling. Trots att vi ej tillfrågats anser vi det vara vår skyldighet, att för ansvariga beslutsfattare klargöra konsekvenserna av ev. beslut i enlighet med avsnittet "Grundläggande inställning". Vi hävdar att om ett sådant beslut fattas, fattas i praktiken också beslutet om att ta bort ett antal uthålliga arbetstillfällen, inte bara i Falkenbergs kommun utan i hela landet. Dessa arbetstillfällen kommer inte att kunna förflyttas till andra delar av landet eller återupstå om man senare, t.ex. av arbetsmarknadsskäl skulle vilja återuppta täkterna. Det har vi fått erfara vid tidigare industrinedläggningar.

Vi finner det förvånade och oroande med den obalans mellan miljöintressen och arbetstillfällen (riktiga jobb i näringslivet) som avspeglas i rapporten. Där anges endast miljökonsekvenser, men inget om arbetslöshetskonsekvenser eller samhällsekonomiska konsekvenser.

För att beslutsunderlaget skall bli korrekt, borde detta kompletteras med ett avsnitt om sysselsättningseffekter och effekter på samhällsekonomin.

VÄRLDSUNIK STEN

Vissa partier av den sten, Hallandsgnejs, som finns och kan brytas i Vastaddalen med omnejd är en världsunik sten (som alltså bara finnas här). De flesta övriga stensorter som bryts eller har brutits i Sverige finns även i andra delar av världen och kan köpas utifrån. Det är viktigt för Sveriges stenindustri att ha denna unika stensort i "stenpaletten" för att kunna sälja även andra svenska stensorter på världsmarknaden.

Det går inte som rapporten antyder att flytta brytningsverksamheten till någon annan del av länet heller landet. Denna sten som på världsmarknaden bedöms så värdefull att stenföretag gör sig stort besvär och tar stora ekonomiska risker för producera finns inte jämt fördelad utan finns i brytvärd förekomst på slumpmässigt placerade ställen. I Vastaddalen finns flera sådana brytvärda förekomster.

Stenen varierar i färg och mönster inom områden och det är endast vissa färg/mönsterkombination som är världsunika och därmed kan betinga ett så högt pris att den är brytvärd trots höga kostnader. Nästan hela Halland har visserligen gnejsberggrund, men stora områden saknar den intressanta färgkombinationen/mönstret eller ger för litet utbyte av säljbara block (dvs innehåller för mycket sprickor).

Den världsunika gnejsen som kan brytas i Vastaddalen bör definitivt klassas som riksintresse enl. NRL kap 2§7. Det ger en säker fortsatt sysselsättning inom naturstensverksamheten i Halland och även i övriga Sverige.

(Undertecknad representant för Stenindustriförbundet var av den uppfattning att så redan var fallet i och med att Länsstyrelsen i Hallands Län hade begärt att få området klassat som riksintresse)

MINST SKROT OM BRYTNING SKER DÄR STENEN ÄR BÄST

Det står i handlingen: "En strävan vid blockstensbrytningen bör vara att skorstenen minskar". Det handlar ju om att bryta sten på ett tillräckligt lönsamt sätt inklusive hantering av skroten. I detta ligger naturligt att skrotandelen skall vara så låg som möjligt. Det finns granittäkter i Sverige som skulle kunna ha ett utbyte som är dubbelt så högt som i Halland, men där stenen har ett för lågt marknadsvärde för att vara brytvärd. (Skulle vi applicera detta på t.ex. malm skulle man hindra lönsam kopparbrytning i Svege där ju utbytet är lågt (1%) och skrothalten hög och i stället förorda olönsam jämalmabrytning, (trots 40% utbyte) t.ex. i Bergslagen)

Stenindustrins intressen och miljöintressena sammanfaller på en väsentlig punkt: båda vill minimera skrotstensuttaget. Skrotsten kostar pengar och skrotsten kan störa landskapsbilden. För stenföretagen sjunker självklart lönsamhet med ökad skrotandel, för att så småningom bli olönsam.

Vi menar att det effektivaste sättet att få låg andelen skrot är bryta på ställen där utbytet är bäst och därmed skrotutfallet lägst.

I Vastaddalen finns områden med bra utbyte (relativt sett) och följaktligen mindre skrotutfall (relativt sett).

....forts från föregående sida

Är man hänvisad bryta på ställen utbytet är lågt, blir skrotproduktionen givetvis stor.

Att det överhuvud taget blir skrotsten beror på att bergets naturliga sprickor och diskontinuiteter är sådana att det inte går att ta ut tillräckligt stora (säljbara) block. Det finns en ytterst begränsad marknad för små block (under fem ton).

Dessa naturliga svagheter, som begränsar blocken, kan man inget göra åt, varför det är svårt att öka utbytet. I någon mån kan detta ske genom ökat inslag av linsågning i stället för sprängning samt genom att öka storleken på primärblocken, dvs storskalig brytning. På annat sätt går det inte att öka utbytet i själva brytningen.

Små bergtäcker ger inte nödvändigtvis högre utbyte än stora. Snarare kan förhållandeet vara det omvända. Det beror på hur man definierar utbyte.

ÖKAD FÖRÄDLING I BROTTET

Ett sätt att utnyttja osäljbara block, och därmed indirekt öka utbytet, är att öka förädlingsgraden omedelbart i anslutning till brottet, t.ex. sågning av block till skivor i brottet. Detta kräver både teknikutveckling och affärsutveckling (man kan inte utan vidare konkurrera

med sina egna kunder). Ett av de större företagen har kommit en bra bit på väg i detta avseende i Halland, där brottet har utrustats med en modern, stationär linsåg, som dels ersätter borming och kilning vid formning av blocken, dels kan användas för produktionssågning till skivor av råämnen som annars skulle hamnat på skrottippen. Om stenindustrin får signaler om att täktverksamheten inte hindras på sikt, kommer ytterligare investeringar i ökad förädling att kunna göras.

NYA BRYTNINGSMETODER

På sidan 33 i rapporten står: "Alternativa brytningsmetoder, har hittills inte kommit till användning". Det är riktigt så till vida att just i Vastaddalen bryter företagen på konventionellt sätt, men i närheten, t.ex. Bårarp, förekommer sågning i betydande omfattning. Detta borde även kunna bli aktuellt för Vastaddalen. För omläggning till ny brytningsmetod typ linsågning krävs dock en viss storlek på brottet, samt långsiktighet med avseende på täktillstånd.

SAMVERKAN NÄRINGSLEV - BEBYGGELSE, KULTUR och FRITID

Det borde finnas goda förutsättningar för att Vastaddalen även i fortsättningen kan vara en levande landsbygd där stenindustri, bebyggelse, natur- och kulturintressen samsas. Det fungerar ju utomordentligt väl i andra delar av landet. Industriell verksamhet borde inte, med dagens jakt på riktiga jobb, vara något som skall förhindras eller döljas.

Vi vill också påminna om att täktverksamhet på en plats endast är temporär, och att återställning (efterbehandling) kan ske så att den ursprungliga marknivån och landskapsbilden återskapas.

Under tiden verksamhet inom en täkt pågår kan givetvis vissa tecken på industriellt liv förekomma, men är dessa tecken näringsliv helt av ondo? I andra kommuner och andra län pekar man med stolhet på att det finna naturstensverksamhet, dels därför att det tyder på arbetstillfällen, som i sin tur stärker underlaget för kommunal service etc., dels är intressant i sig. Sälunda anordnar man i t.ex. Skåne och Jämtland guidade turistbesök till verksamma stenbrott, som en del av aktuella kommuners turistsatsning.

Återställning (efterbehandling) skall givetvis göras enligt fastställd plan. Företag som eventuellt inte sköter sina åtaganden gällande återställning etc. har inget stöd hos oss.

STENINDUSTRINS VERKSAMHET

För närvarande sysselsätter stenindustrin 50 personer i Halland vara 13 i Falkenbergs kommun. Till detta kommer troligen lika många indirekt sysselsatta. Så t.ex. sysselsätts Falkenbergs hamn med 20 000 - 25 000 ton sten varje år.

I hela Sverige arbetar c:a 1000 personer inom naturstensverksamheten, vara c:a 200 i brytning, dvs en fjärdedel av dessa finns i Halland.

.....forts från föregående sida

SIGNALER FÖR FRAMTIDEN

Kommunens beslut i den aktuella frågan blir givetvis vägledande för stenindustriföretagens framtida satsningar på utveckling etc. i området.

De psykologiska konsekvenser för stenindustrin i övrigt är betydande då det berör den viktigaste stensorten i vår svenska "stenpalett". Vid negativa signaler börjar kanske företag och ledning söka sin utkomst utomlands, där deras kompetens och organisation bättre

värderas. För svensk stenindustri vore detta utomordentligt bekymmersamt då det skulle leda till en markant minskning av verksamheten och antalet anställda. Vid positiva signaler blir givetvis effekten den omvända.

SAMMANFATTNING

I utredningen berörs endast miljöfrågorna. De övriga samhällsfrågorna, t.ex. sysselsättningsfrågorna berörs inte alls. Vi i Sveriges Stenindustriförbund vet att ett ställningstagande enligt "Grundläggande inställning", i praktiken innebär avveckling av stensysselsättningen i området, och negativa konsekvenser för stenindustriverksamheten i övriga delar av landet. Dessa konsekvenser bör studeras djupare. Arbetslöshetskonsekvenser bör ställas mot miljökonsekvenser.

Med hänsyn till stenens och områdets strategiska betydelse är detta bara inte en lokal fråga, utan en riksfråga, vilket borde kräva ett beslutsunderlag med en mer nyanserad bild av verksamheten.

Stenindustriförbundets Brytningssektion ställer gärna upp med sakupplysningar.

Kommentar: Se sammanfattningen och förslag till revideringar sid 67 och 68.

4. ÖVRIGA

4.1 Sprängämnesinspektionen, 1996-05-31

Ingen erinran

4.2 Sydkraft, 1996-06-18

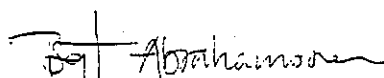
Vi har 0,4 kV ledningar inom område där täktverksamhet pågår.

Ev. flyttning/ändring av ledningarna får bekostas av byggherren.

Utöver ovanstående har vi inget att erinra mot samrådshandlingen.

Med vänliga hälsningar

SYDKRAFT ELDISTRIBUTION AB
Energiområde Väst
avd. Drift/Planering

Bengt Abrahamsson
Projektering

SAMMANFATTNING

Inkomna synpunkter under samrådsremissen är av divergerande art. Generellt kan sägas att de boende i området är positiva till inriktningen av riktlinjerna, fast man ser gärna att de skärps ytterligare. Täcktidkarna önskar dock att verksamheten kan fortsätta i Vastaddalen. Man betonar vikten av att en samhällsekonomisk analys utförs.

Länsstyrelsen framför "att studiens innehåll och förslag är mycket angelägna med hänsyn till behovet av att tillgodose riksintressena för kulturmiljövård och kustlandskapet på ett tydligare sätt". Länsstyrelsen framför även "att med det förbehållet att det är länsstyrelsen som beslutar i täktfrågor anser länsstyrelsen ändå att studiens riktlinjer skall följas".

Nedan framförs några kommentarer avseende vissa synpunkter som inkommit.

Allmänt

Synpunkter har framkommit om att synsättet på stenindustrin i allmänhet och på täktverksamheten i Vastaddalen i synnerhet bör nyanseras etc.

Det vill därmed påpekas att kommunen ej är negativ till utvinning av sten i allmänhet under förutsättning att det sker med hushållning. I studien framförs en uppfattning om stenindustrin i Vastaddalen som baserar sig på de utredningar, riksintressen, etc som finns i området.

Riksintresse NRL 2:7

SGU och Naturvårdsverket har i dec 1996 beslutat om riksintresse enligt NRL 2:7.

I NRL kap 2§ 10 anges: "Om ett område enligt 5-8 §§ är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller en del av detta för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. Beslut med stöd av första stycket får inte strida mot hushållningsbestämmelserna i 3 kap."

En ev. framtida värdering av de olika riksintressena i området görs av länsstyrelsen vid ex en täktförfrågan.

Uppmärksammas bör att ett riksintresse enligt NRL 2:7 ev. kan innebära att ännu större krav ställs på täktidkarna vid täkttillstånd. Tex att skrotstensandelen skall vara mindre.

Se även kommentarerna till SGU's yttrande sid 60.

Avstånd till bef. bebyggelse

I allmänna råd 1995:5 (Bättre plats för arbete) rekommenderas att avståndet mellan täktverksamhet och bostäder är 500 m, vilket avser nyetablering eller utvidgning av bef. täkt. Om utredningen ställer krav på 500 m till bostäder i Vastaddalen får dock detta väldigt stora och radikala konsekvenser för täktverksamheten. Eftersom det grundläggande förslaget är att täktverksamheten på sikt skall avvecklas torde ett kortare avstånd under en övergångsperiod kunna vara acceptabelt.

Slutdatum för täktverksamheten

Kommunen har svårt att påverka ett slutdatum för täktverksamheten i Vastaddalen eftersom det är länsstyrelsen som beviljar täkttillstånd.

Revideringar / justeringar

- Täktområde T2 på Vreda 1:6 mfl föreslås nedmiskas så att 300 m till bostad på Stenstorp 4:4 uppnås.
- Utredningen bilägges en mycket översiktlig redovisning av riktlinjernas konsekvenser för stenindustrin.
- Riktlinjer och underlagsmaterial justeras i princip enligt länsstyrelsens förslag (se sid 57- 58).
- Justeringar av riktlinjernas grundläggande inställning.
- Utredningsområdet utökas på kartan enligt Halmstad kommuns önskemål.
- Plankartan kompletteras med planerad ny väg.
- Texten avseende sekundärt material (skrotsten) justeras.

Den översiktliga studien för Vastaddalen mm föreslås sändas till kommunfullmäktige för antagande. Intentionen är att studien skall utgöra ett allmänt underlag för kommunens beslut i täkt och bebyggelsefrågor i Vastaddalen. Övriga frågor ex utbyggnad av vindkraft får studeras i egen utredning